

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Diplomová práce

**Návrh investičního portfolia z pohledu investičního
poradce**

Iveta Pavlorková

© 2010 ČZU v Praze

!!!

**Místo této strany vložíte zadání diplomové práce.
(Do jedné vazby originál a do druhé kopii)**

!!!

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Návrh investičního portfolia z pohledu finančního poradce" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 9.4.2010

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala svému vedoucímu diplomové práce Ing. Milanu Ulrichovi za poskytnuté rady, konzultace, veškeré potřebné informace a za trpělivost, kterou mi věnoval.

Návrh investičního portfolia z pohledu finančního poradce

Concept of investment portfolio by financial advisor

Souhrn

Diplomová práce je zaměřena na proces finančního investování, jehož nedílnou součástí je finanční plánování, a vymezuje základní charakteristiky bankovních produktů. Účelem finančního plánování je komplexní pohled na osobní finance a vytvoření rovnováhy mezi současnými zdroji a budoucími finančními plány a následné nalezení nejefektivnější cesty k dosažení těchto cílů, která vychází z možností, které poskytuje finanční trh.

Je zde charakterizována Československá obchodní banka, a.s. a její systém finančního poradenství. Na základě úvodního dotazníku bude navrženo investičního portfolia daného klienta z pohledu finančního poradce ČSOB, a.s., tak aby rozložení jednotlivých investic omezilo riziko a v dané chvíli co nejvíce zhodnotilo finanční prostředky. Zároveň zde bude na základě vybraných finančních produktů, které budou navrženy do klientova portfolia, zkoumána hypotéza, zda nezávislý finanční poradce je schopen navrhnout výhodnější rozložení investic než finanční poradce konkrétních bankovních institucí.

Summary

Thesis focuses on the procedure of financial investments which are closely connected with both financial planning and defining basic characteristics of bank products. The purpose of financial planning is a complex attitude towards private finances and creating a certain balance between current resources and future financial plans and furthermore, a follow-up selected most effective way for reaching those targets, provided at the financial market. One part of the thesis is dedicated to ČSOB (Czech-Slovak Commercial Bank) and its system of the financial consultant service. On the basis of the questionnaire, investing portfolio of a relevant individual client will be proposed according to a bank financial consultant in the way that distribution of individual investments would reduce possible risks and in the meanwhile, valorise the financial sources as much as it would be possible. In the same time, on the basis of the proposed financial products for the relevant customer's portfolio, a certain hypothesis will be considered - if a free-lanced financial advisor is able to propose more convenient distribution of the whole investment than a financial advisor of individual banks.

Klíčová slova: banka, bankovní systém, finanční trh, bankovní produkty, finanční investování, finanční plánování, finanční poradenství, investiční portfolio

Keywords: bank, banking system, financial market, bank products, financial investment, financial planning, financial advisor, investment portfolio

Obsah:

1. Úvod.....	7
2. Cíl a metodika	9
3. Bankovní systém	10
3.1 Etický kodex v bankovníctví.....	12
4. Finanční trh	13
4.1. Obecné charakteristické rysy finančních produktů.....	14
4.2. Cena finančních produktů	15
4.3 Bankovní produkty obchodních a investičních bank	17
4.3.1 Depozitní produkty.....	17
4.3.1.1 Běžný účet.....	17
4.3.1.2 Termínované vklady.....	19
4.3.1.3 Spořicí účet.....	20
4.3.1.4 Stavební spoření	20
4.3.2 Investiční produkty.....	22
4.3.2.1 Podílové fondy	22
4.3.2.2 Cenné papíry	24
4.3.3 Finanční deriváty.....	26
4.3.3.1 Moderní formy financování	27
4.3.4 Pojišťovací nástroje.....	28
4.3.4.1 Životní pojištění	28
4.3.4.2 Penzijní připojištění	30
5. Finanční investování	32
5.1 Spoření a investování jako cesta k cíli	33
5.2 Investování a rizika s ním spojená	36
5.3 Finanční plánování	38
5.4 Nejčastější chyby investorů.....	41
6. Finanční poradenství	42
7. Optimalizace investičního portfolia	44
7.1 Investiční strategie	44
7.2 Druhy portfolií	45
8. ČSOB, a.s. a její historie	46
9. Investiční poradenství ČSOB.....	47
10. Finanční produkty společnosti ČSOB, a.s.	54
11. Základní charakteristika investora	62
12. Návrh konkrétního investičního portfolia.....	63
13. Porovnání vybraných produktů společnosti ČSOB, a.s. s ostatními produkty na trhu	67
14. Závěr	69
15. Seznam literatury:	71
16. Přílohy	74

1. Úvod

Starost o své finance a jak zhodnotit volné finanční prostředky je přirozenou aktivitou moderního člověka. Volné finanční prostředky vznikají lidem na základě rozdílu jejich příjmů a výdajů. Tento přebytek podléhá vlivem času inflaci, která peněžní prostředky znehodnocuje. Proto každý, kdo disponuje těmito volnými prostředky, by měl zvažovat, jak je nejlépe zhodnotit. Přání, potřeby a možnosti každého člověka jsou individuální a v současné době je společnost přesycena, prostřednictvím bank a pojišťoven, nabídkami nejrůznějších produktů, jak nejlépe zhodnotit peněžní prostředky. Banky, bankovní produkty, bankovníctví a pojišťovnictví se staly součástí každodenního života většiny lidí v dnešní společnosti.

Na trhu je velká konkurence a každý si může dobrovolně zvolit kteroukoliv banku nebo pojišťovnu a vybrat si z nepřeberného množství nabízených produktů. Nabídka pojistných produktů, spořicích a investičních možností vyžaduje stále detailnější orientaci v základních pojmech a všeobecném přehledu, jak najít tu správnou banku či pojišťovnu, při výběru vhodného bankovního produktu, zhodnocení nákladů a rizik s ním spojených – to jsou jen některé problémy, jejichž řešení vyžaduje stále rozsáhlejší znalosti.

Tématem diplomové práce je „Návrh investičního portfolia z pohledu finančního poradce“. V teoretické části bude vysvětlena struktura bankovního systému, finančního trhu a vymezení základních pojmů s nimi spojených. Jsou zde vysvětleny možnosti, jaké má investor pro zhodnocování finančních prostředků na současném trhu. V přehledném řazení lze nalézt základní charakteristiky těchto bankovních produktů a pro objektivitu jsou zde vždy srovnány výhody a nevýhody produktů pro zamýšlené použití.

Dále je zde popsán proces a účel finanční investování. Podstata pravidelného ukládání finančních prostředků je základem dlouhodobé prosperity z hlediska finančního investování. Nedílnou součástí finančního investování je proces finančního plánování, jehož cílem je vytvoření rovnováhy mezi budoucími finančními cíli a současnými zdroji a následně nalezení nejefektivnější cesty k dosažení těchto cílů, která vychází z možností, které poskytuje finanční trh.

Chybným rozhodnutím při investování si lze však přivodit řadu problémů. Proto je dobré se ve většině případů obrátit na finančního poradce, který pomáhá člověku ohodnotit finanční možnosti a potřeby a stanovit pro něj finanční plán tak, aby jej ani v budoucnu nepřivedl do nějaké finanční krize. Z tohoto hlediska bude popsáno téma finančního poradenství.

V praktické části diplomové práce bude představen systém finančního poradenství společnosti ČSOB, a.s. a bude ukázáno, jak postupují finanční poradci při plánování investičních strategií. Cílem této části bude navržení konkrétního investičního portfolio vytipovanému klientovi tak, aby v dané chvíli vyhovovalo jeho požadavkům. Navržené finanční produkty investičního portfolio budou porovnávány s ostatními finančními instrumenty na trhu, a na základě tohoto srovnání bude zkoumáno, zda by mohlo být ze strany nezávislého finančního poradce navrženo výhodnější investiční portfolio než od bankovního poradce.

2. Cíl a metodika

Cílem teoretické části je charakterizování pojmů z hlediska fungování finančního trhu včetně jednotlivých produktů tohoto trhu a popsání procesu finančního plánování prostřednictvím popisné metody s využitím literárních zdrojů, které jsou uvedeny v seznamu literatury. V praktické části diplomové práce je cílem návrh investičního portfolia daného klienta z pohledu finančního poradce ČSOB, a.s., tak aby rozložení jednotlivých investic omezilo riziko a v dané chvíli co nejvíce zhodnotilo finanční prostředky.

Nalezení vhodné investiční strategie bude prostřednictvím analýzy, která bude provedena na základě dotazníku a rozhovoru s investorem, tak aby byly zjištěny cíle, investiční horizont, přístup investora k rizikům a samozřejmě jeho příjmová a majetková situace, které jsou důležité pro tvorbu osobního finančního plánu.

Na základě této analýzy bude vypracován návrh řešení, tedy takové investiční portfolio, které bude vyhovovat v dané chvíli požadavkům investora. Ovšem nadále zůstává důležitým předpokladem to, že nikdy neexistuje jediné a správné rozložení investic, proto vybrané produkty navrženého investičního portfolia budou porovnávány s nabízenými produkty od jiných finančních institucí. Na základě tohoto předpokladu bude zkoumána hypotéza, zda nezávislý finanční poradce je schopen navrhnout výhodnější rozložení investic než finanční poradce konkrétních bankovních institucí.

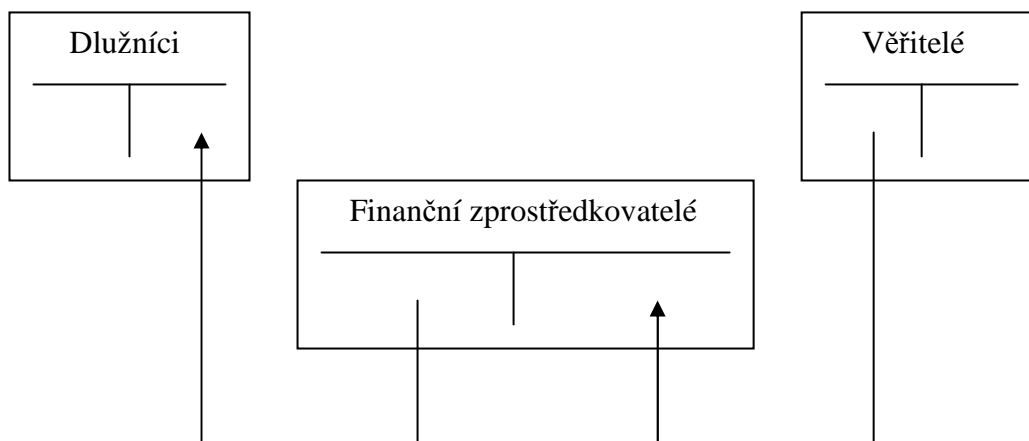
3. Bankovní systém

Vznik peněz umožnil nahradit naturální směnu směnnou peněžní a to přineslo i možnost oddělení úspor od investic a vzniknul tak prostor pro nový typ podnikání – bankovníctví a institucí – bank¹, jež byly jeho nositeli.

Banky vznikly jako prostředníci či zprostředkovatelé mezi těmi, kdo vytvářejí úspory neboli volný kapitál (věřiteli) na straně jedné a na straně druhé těmi, kteří naopak potřebují nejen svůj vlastní kapitál, ale i zdroje cizí (dlužníci).

Proces, v rámci kterého dochází přes prostředníky k přesunu kapitálu, se označuje jako finanční zprostředkování a prostředníci, kteří je provádějí, jako finanční zprostředkovatelé.

Obrázek č.1: Podstata finančního zprostředkování

Zdroj: DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, Hinde Praha a.s., rok 2005

V určitém ekonomickém prostoru obvykle působí větší či menší počet bank, které dohromady vytvářejí bankovní systém. Bankovním systémem se rozumí souhrn všech bank působících v určitém teritoriu, zpravidla v určité zemi, jejich vzájemné vazby a vazby k okolí.²

¹ Samotný název “banka” pochází z italského termínu banco, kterým se ve středověku označovaly stoly severoitalských směnárníků, kteří směňovali různorodé tehdy hojně ražené mince.

² DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

Funkce a způsob fungování bankovního systému je determinován v základní rovině existujícím systémem v dané zemi, jeho podstatou a rozvinutostí. K dalším faktorům ovlivňujícím uspořádání a fungování bankovního systému se dále může zařadit rozvinutost finančního sektoru, měnovou stabilitu, směnitelnost měny, způsob regulace bank apod.

Při klasifikaci bankovních systémů se může vycházet z následujících hledisek³:

- Podle toho, zda existuje či nikoliv v daném bankovním systému centrální banka se svými makroekonomickými funkcemi, se rozdělují bankovní systémy na **jednostupňové a dvoustupňové**. Základem jednostupňového bankovního systému v obecné rovině tvoří plně univerzální banky, které mohou provádět veškeré bankovní obchody. V těchto systémech chybí oddělená centrální banka se standardními funkcemi. Dvoustupňová bankovní soustava je založena na oddělení makroekonomické funkce, kterou zabezpečuje centrální banka a mikroekonomické funkce, která je doménou sítě komerčních bank. Moderní bankovní systémy jsou dnes výlučně založeny na dvoustupňovém principu.
- Podle rozsahu oprávnění jednotlivých bank k provádění bankovních obchodů neboli podle institucionálních vazeb mezi komerčním a investičním bankovníctvím se člení bankovní systémy na **univerzální a specializované**.

Bankovní soustavu **České republiky** tvoří všechny druhy bank na území českého státu a jejich vzájemné vztahy. Až do 2. 1. 1990 v České republice fungoval jednostupňový bankovní systém s výrazným monopolem Státní banky československé. Nevýhodou tohoto systému je obecně obtížná regulace inflace, pokud monobanka potřebuje prostředky, hradí je z emise peněz. Nyní je bankovní soustava v ČR dvoustupňová:

1. *Centrální banka* - je ústřední bankou státu. Její funkci zastává Česká národní banka (ČNB)
2. *Ostatní banky: Obchodní, investiční a hypoteční banky*

³ DVORÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepřacované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

Činnost bank je většinou univerzální, neboť poskytují veškeré bankovní služby pro své klienty. Klienti si v dnešní době mohou libovolně zvolit kteroukoliv obchodní banku. Banky jsou přitom povinny dodržovat bankovní tajemství o poskytnutých bankovních službách a obchodních operacích.

Banky se od sebe mohou lišit některými podmínkami (např. při poskytování úvěrů), musí se ale řídit všeobecně platnými pravidly, které vyhláší ČNB. Činnost bank se řídí Zákonem o bankách.

Česká národní banka zabezpečuje mnoho funkcí, mezi něž patří např. stabilita měny, emise bankovek a mincí, řídí oběh peněz, apod. Jednou z důležitých funkcí ČNB je také dohled nad finančním trhem.

3.1 Etický kodex v bankovníctví

Banky působící na českém trhu musí dodržovat platné zákony a závazné postupy stanovené Českou národní bankou. Kromě právně závazných norem se banky dobrovolně přihlašují i k dalším pravidlům chování, která jsou přijímána ve formě kodexů nebo standardů a která mají napomáhat prosazování korektních vztahů na finančním trhu a zlepšit jejich úroveň. Banky tak mohou dobrovolně přistoupit ke kodexům nebo standardům a dodržovat jimi stanovená pravidla chování. Banky, které jsou členy České bankovní asociace (ČBA), se zavazují dodržovat „Etický kodex České bankovní asociace“⁴, stanoví etické normy bankovních činností. Normy se přitom týkají čtyř oblastí vztahů:

- obecných zásad chování bank
- vztahů pracovníka k bance, v níž je zaměstnán
- vztahů banky ke klientele
- vztahů bank navzájem

⁴ Etický kodex České bankovní asociace [online]. [cit 2009–12-3]. Dostupné z: http://financnivzdelavani.webmagazine.cz/data/articles/down_65.pdf

4. Finanční trh

Finanční trh je systém institucí a instrumentů, zabezpečující pohyb peněz a kapitálu ve všech formách mezi různými ekonomickými subjekty, a to na základě poptávky a nabídky.⁵ Na finančních trzích se dají investovat úspory resp. volné peněžní prostředky (individuálně nebo kolektivně) a to jak v tuzemsku, tak i v zahraničí. Bankovní i nebankovní finanční instituce poskytují na těchto trzích podporu pro obchody mezi investory, nabízejícími zde svůj volný finanční kapitál, a protistranami, které se o něj ucházejí.

Žádná banka nemůže v ekonomice působit izolovaně, ale musí udržovat úzké kontakty s ostatními bankami. Jedním z nejdůležitějších míst, kde dochází k vzájemným obchodům mezi bankami, je mezibankovní trh.⁶ Existují různé finanční trhy, podle typů finančních transakcí, které na nich probíhají. Pro drobného a příležitostného investora jsou nejdůležitější⁷:

- **peněžní trhy** – peněžní trh se může definovat jako systém institucí a instrumentů zabezpečující pohyb různých forem krátkodobých peněz (se splatností do jednoho roku) na úvěrovém principu mezi bankami navzájem, bankami a centrální bankou, popř. i dalšími finančními institucemi a velkými nefinančními firmami.⁸ Peněžním trhem se rozumí nákup a prodej dluhových instrumentů s dobou splatnosti maximálně jeden rok – jde povětšinou o státní pokladniční poukázky, depozitní certifikáty, termínovaná depozita, směnky či dluhopisy. Protože jde obvykle o instrumenty emitované státem či jeho institucemi, jejich nominální hodnoty bývají takové, které neumožňují na tento trh vstup jiným, než velkým investorům. Je charakterizován nízkými

⁵ REVENDA Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3.vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

⁶ Mezibankovní trh se může označit též jak peněžní trh. I když se nejedná o úplná synonyma. Mezibankovní trh je část peněžního trhu, kde obchodují banky a centrální banka.

⁷ DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepřpracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

⁸ REVENDA Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3.vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

dosaženými úroky na straně jedné, ale nízkým rizikem a vysokou likviditou. Běžnému občanovi zprostředkují účast na takovém trhu fondy peněžního trhu.

- **kapitálové trhy** – kapitálový trh může být vymezen jako systém institucí a instrumentů zabezpečujících pohyb střednědobého a dlouhodobého kapitálu mezi ekonomickými subjekty prostřednictvím různých forem cenných papírů.⁹ Na kapitálovém trhu se obchoduje s finančními instrumenty, jejichž doba splatnosti je delší než jeden rok. Na kapitálových trzích se obchodují majetkové cenné papíry (akcie, podílové listy apod.), úvěrové cenné papíry (obligace, vkladní listy apod.) a dlouhodobé úvěry (finanční leasing, hypotéční zástavní listy apod.). Kapitálovým trhem je například burza cenných papírů, v České republice RM-System.
- **devizové trhy** – jedná se o specifickou součást mezinárodního finančního trhu a bývá charakterizován jako trh, kde se provádí konverze jedné měny za jinou. Vzájemný poměr, ve kterém se směna provádí, neboli cena jedné měny vyjádřená v měně druhé je měnový, devizový kurz.
- **komoditní trhy a realitní trhy** – obchoduje se zde s různými surovinami, zemědělskými produkty a nemovitostmi.

V současné době už český finanční trh nabízí širokou nabídku produktů, jejich vhodnou kombinací lze efektivně dosáhnout osobních cílů.

Nabídka pojistných produktů, spořicíh a investičních možností či půjček a úvěrů vyžaduje stále detailnější orientaci v základních pojmech, odlišnostech a vhodném způsobu jejich využití.

4.1. Obecné charakteristické rysy finančních produktů

Banky v současné době provádějí celou širokou paletu činností, které se neustále rozvíjejí a různým způsobem modifikují, a z tohoto důvodu je obtížné provést jejich obecnou charakteristiku a systematizaci.

⁹ REVENDA Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3.vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

Svojí podstatou se může bankovníctví zařadit do sféry služeb nemateriální povahy, protože pro naprostou většinu bankovních služeb je charakteristickým rysem to, že pro jejich hodnotu jsou naprosto rozhodující nemateriální faktory a vliv materiální části je zcela vedlejší.

Jednotlivé služby, které mohou banky samostatně nabízet svým klientům a zpravidla za úplatu provádět, se označují jako bankovní produkty. Jednotlivé produkty se mohou navzájem výrazně odlišovat, ale za jejich společné rysy se dá považovat¹⁰:

- nemateriální charakter – nejsou skladovatelné, jsou abstraktní a nejsou patentovatelné
- dualismus – jednotlivé produkty jsou spojením hodnotové a věcné stránky
- vzájemná propojenost a podmíněnost

4.2. Cena finančních produktů

V bankovníctví stejně jako v jiných odvětvích služeb hraje cena nabízených produktů velmi důležitou roli. Cena bankovních produktů je výsledkem cenové politiky banky, kam se dají zahrnout veškerá rozhodnutí banky týkající se ceny stávajících i nově zaváděných produktů.

Za hlavní cíl cenové politiky banky je možno považovat stanovení takových cen bankovních produktů, které by¹¹:

- znamenaly dostatečnou rentabilitu banky
- udržely, eventuálně zlepšily konkurenčního postavení na bankovním trhu ve srovnání s ostatními bankami
- odrážely nákladovost banky a jejich útvarů spojených s daným produktem

¹⁰ DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

¹¹ DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

Ceny bankovních produktů se mohou vyskytovat v řadě různých forem, jejichž přesné vymezení je vzhledem k nejednotnému označování a vzájemnému prolínání obtížné provést. Přesto lze za základní druhy cen bankovních produktů považovat¹²:

- úroky – cena za časově limitované poskytnutí finančních prostředků
- provize a prémie – cena za poskytnutí takového produktu, kde banka na sebe přebírá určité riziko
- přímé poplatky – cena za takový bankovní produkt, s kterým má banka spojeny určité náklady, ale nevyplývá z nich pro banku přímo převzetí rizika
- nepřímé poplatky – jsou rovněž jako v předchozím případě cenou za poskytnutí určitého produktu, kdy banka nepřebírá riziko, avšak s tím rozdílem, že nejsou explicitně přímo pro klienta vyjádřeny jako samostatný poplatek, ale jsou skryty v jiné ceně.

Pro stanovení výsledné ceny bankovního produktu je zapotřebí stanovit bázi, ke které se bude cena vztahovat. V úvahu přicházejí následující možnosti¹³:

- hodnotový objem – cena je stanovena jako cena za hodnotovou jednotku (např. jednu korunu), celková cena je potom dána součinem jednotkové ceny a hodnotového objemu daného produktu
- skutečně čerpaný objem peněz – např. čerpaný úvěr
- sjednaná částka, kterou může klient čerpat
- jednotlivý produkt, resp. činnost banky – cena je zde stanovena paušálně na jednotkový dílčí produkt
- hodnotový výsledek – cena je stanovena jako funkce dosaženého výsledku sjednaného obchodu
- čas – cena je v tomto případě stanovena jako cena za časovou jednotku.

¹² DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

¹³ DVOŘÁK, P., Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3.přepracované a rozšířené vydání, Linde Praha a.s., rok 2005, 681 stran, ISBN 80-7201-515-X

4.3 Bankovní produkty obchodních a investičních bank

Přes veškerou obtížnost systematizace bankovních produktů s ohledem na jejich četnost a různorodost je možné se nejčastěji setkat v odborných publikacích a i v podvědomí bankovní veřejnosti s dvěma základními přístupy k jejich třídění.

Mezi klasický přístup k systematizaci bankovních produktů vychází z jejich odrazu v bilanci banky, kdy v základním členění se bankovní produkty dělí na **aktivní (finančně úvěrové), pasivní (depozitní) a neutrální**. Druhým, do jisté míry modernějším přístupem k systematizaci bankovních produktů je přístup k jejich členění z pohledu funkce, který daný produkt pro klienta plní. Z tohoto hlediska se bankovní produkty dělí na: **finančně úvěrové bankovní produkty** (které z pohledu klienta představují efektivní získání finančních prostředků nebo možnosti financování za klienta), **vkladové (depozitní) bankovní produkty** (znamenají z pohledu klienta finanční investování peněz a kapitálu prostřednictvím vkladů nebo nákupem obligací, depozitních směnek apod.) a **platební bankovní produkty**.¹⁴

Pro účely této diplomové práce bude pozornost zaměřena na pasivní bankovní produkty.

4.3.1 Depozitní produkty

Jak již bylo řečeno, depozitní produkty znamenají z pohledu klienta finanční investování peněz a kapitálu. Depozitní bankovní obchody mají odraz na pravé straně bilance v pasívech banky, a proto jsou také mezi pasivní bankovní obchody zařazovány. Depozitní bankovní produkty lze rozčlenit do tří základních skupin: vklady, bankovní dluhopisy a speciální typy vkladů.

4.3.1.1 Běžný účet

Základním a nejčastěji žádaným produktem, který poskytují banky svým klientům, podnikatelským subjektům i občanům, je zřízení a vedení běžného účtu. Banka

¹⁴ ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovníctví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

přijímá na běžný účet peněžní prostředky v hotovostní i bezhotovostní formě, provádí z běžného účtu domácí a zahraniční platby i výplaty v hotovosti.

Běžný účet je základním bankovním nástrojem pro správu financí. Jeho primárním účelem je zabezpečení platebního styku prostřednictvím některé z bankovních institucí.

Běžný účet je základním stavebním kamenem bankovních služeb, na který bezprostředně nebo zprostředkovaně navazují další služby bank.¹⁵ Patří sem například komplexní zajišťování platebního styku a zúčtování, depozitní produkty, poskytování úvěrů apod.¹⁶ Běžný účet není vhodným nástrojem pro uchovávání velkého objemu peněžních prostředků.

I přes to je možné, že mnozí lidé se bojí o dostatečnou stabilitu jimi vybrané banky.

O ztrátu finančních prostředků na BÚ z důvodu krachu banky není potřeba se strachovat a je možné se o stabilitě banky přesvědčit těmito způsoby¹⁷:

- nahlédnout do přístupných zpráv bank o výsledcích hospodaření. Lidé zde mohou zjistit, jestli banka dosahuje zisku, případně jestli si vede lépe nebo hůře, než v uplynulých letech
- dalším ukazatelem stability banky může být nízká (a pokud možno klesající) výše klasifikovaných úvěrů. To jsou úvěry, které v sobě skrývají určitý stupeň rizika, pokud jde o jejich nesplacení. Takové úvěry byly v minulosti poskytovány řadě českých podniků a nebyly přesně spláceny. Některé banky registrovaly takovou výši špatných úvěrů, že jim musel významně pomoci stát.

V rámci nabídky jednotlivých bank existuje celá řada účtů na viděnou. Lišit se budou poměrem úrovně služeb a cen za ně. Základní službou k BÚ je vydání **platební karty**. Jedním z kritérií může proto být i platební karta, která bude co nejvíce odpovídat požadavkům klientů.

¹⁵ MÁČE, M., Platební styk, klasický a elektronický, Grada Publishing, Praha 2006, 220 s., ISBN 80-247-1725-5

¹⁶ ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovníctví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

¹⁷ Běžný účet [online]. [cit 2009-11-18]. Dostupné z: <http://www.sfinance.cz/osobni-finance/informace/bezne-ucty/vyber-uctu/>

4.3.1.2 Termínované vklady

Termínovaný vklad patří mezi klasický způsob zhodnocování dočasně volných prostředků. Jedná se o bankovní vklad na dobu určitou s předem stanovenou úrokovou sazbou. Banky často nabízejí buď automatické obnovení termínovaného vkladu (revolving), které znamená, že pokud těsně před nebo bezprostředně po vypršení této doby klient peníze nevybere, bude vklad automaticky opět prodloužen nebo s jednorázovou splatností, kdy je vklad úročen do dne splatnosti a úrok se zúčtovává v den splatnosti vkladu.

Na termínované vklady nelze ukládat libovolné částky, většina bank má stanovenou minimální částku pro zřízení takového vkladu. Obvykle to bývá v rozmezí 5 až 100 tisíc korun. Záleží na bance a také na skutečnosti, jestli jde o termínovaný vklad pro fyzické osoby nebo podnikatele. Pro podnikatele platí většinou vyšší částky minimálního vkladu.¹⁸ Pro termínované vklady je typické určité časové omezení v disponování s vkladem. Toto omezení může být stanoveno jako pevná lhůta, zpravidla od 1 týdne do několika let, nebo na přesně vymezený den.

Za poskytnutí peněz bance dostává klient odměnu ve výši úroku. Jeho výše se určí podle vzorců jednoduchého nebo složeného úročení. Klíčovou roli zde hraje úroková sazba. Na její výši, kromě aktuální hladiny úrokových sazeb v ekonomice, má vliv objem vkladu a doba splatnosti.

Existují dva způsoby stanovení úrokové sazby u termínovaných vkladů. Prvním je fixní úročení, které znamená, že úroková sazba je pevně stanovena po celou dobu trvání vkladu. Druhým způsobem je pohyblivé úročení, kdy je výše úrokové sazby navázána na jednu ze základních úrokových sazeb, nejčastěji na základní sazbu banky.

Zhodnocení volných peněžních prostředků na termínovaném vkladu je výhodnější než u vkladů na viděnou, ve srovnání s těmito vklady jsou zůstatky na těchto účtech vyšší a během doby trvání vkladu se nemění.¹⁹ U většiny bank je možno se setkat s bezplatným zřízením a vedením tohoto účtu. Na druhou stranu si banky účtují sankční poplatky

¹⁸ Termínované vklady [online]. [cit 2010-2-17]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/terminovane-vklady/proc-ho-zridit/>

¹⁹ ULRIČH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovnictví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

např. za předčasný výběr peněz a z úrokových výnosů se platí daň ve výši 15 %. Proto je vhodnější využít termínovaných vkladů spíše pro krátkodobé uložení peněz, neboť úrok je zde přece jen vyšší než na běžných účtech.

Termínované vklady umožňují optimalizovat rozložení finančních prostředků tak, aby klientovy přinášely solidní úrokový výnos při zachování likvidity a relativně velmi malé rizikovosti.

4.3.1.3 Spořicí účet

Spořicí účty slouží ke zhodnocování volných prostředků a spojuje v sobě výhody dvou předchozích finančních produktů. Finanční prostředky jsou na něm zhodnocovány vyšší úrokovou sazbou než na běžném účtu.²⁰ Oproti termínovanému vkladu je otevřen na dobu neurčitou s dohodnutou výpovědní lhůtou, kdežto termínovaný vklad je sjednán na dobu určitou. Spořicí účty jsou tedy likvidnější. Dalším rozdílem je, že termínovaný vklad má fixně stanovenou částku po celou dobu jeho trvání, naopak spořicí účet umožňuje libovolné vkládání prostředků.

Zřízení spořicího účtu je obvykle zdarma a ve většině případů je zde i nezaplatnění vedení účtu. Určitým omezením může být skutečnost, že některé finanční instituce podmiňují založení takového účtu tím, že je zde stanoven minimální počáteční vklad.

Při zvažování, který spořicí účet si vybrat, je důležité se věnovat nejen výši úrokové sazby, ale také i celkovým poplatkům, které jsou s kontem spojeny.

4.3.1.4 Stavební spoření

Stavební spoření patří mezi nejoblíbenější a masově nejrozšířenější spořicí produkty. Oblibu si získalo hlavně díky podpoře ze strany státu, která z něj učinila zajímavý způsob zhodnocování peněz, i když jen v omezené výši.

²⁰ Spořicí účet [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/sporici-ucty/co-to-je/>

Posláním stavebního spoření není vytvoření nástroje pro zhodnocování volných peněžních prostředků, ale shromažďování levných zdrojů pro financování potřeb spojených s bydlením. U nás je počátek stavebního spoření spojen s rokem 1993, kdy nabyt účinnost zákon o stavebním spoření a státní podpoře a vznikly první stavební spořitelny.²¹ Stavební spoření funguje na základě určité modifikace principu kolektivního investování, tzn. shromažďování peněžních prostředků od drobných sřadatelů a následné poskytování úvěrů z tohoto kapitálu.²²

Prostřednictvím stavebního spoření lze financovat např. koupě bytu nebo domku, koupě stavebního pozemku, stavba, přístavba nebo přestavba domku, opravy, modernizace a údržba, projektové náklady, půdní vestavba aj.. A pokud by někdo byl se svou bytovou situací spokojen a neměl v plánu stavět, kupovat nebo modernizovat, může po šesti letech spoření použít naspořenou částku na cokoliv.

Účastníkem stavebního spoření může být každá fyzická osoba s trvalým pobytem na území ČR. K tomu, aby se zájemce stal účastníkem spoření, musí se stavební spořitelnou uzavřít smlouvu o stavebním spoření, v níž se sřadatel zavazuje ukládat pravidelně dohodnutou částku a přistupuje na obchodní podmínky. Za uzavření smlouvy musí klient zaplatit poplatek z cílové částky. Cílová částka představuje maximální sumu peněz, kterou klient může obdržet ze své smlouvy pro přidělení úvěru ze stavebního spoření. Jedná se tedy o formu spoření, při které si klient ukládá na účet u vybrané spořitelny finanční prostředky, z nichž se mu každoročně připisuje státní podpora a úroky. Výše cílové částky představuje celkovou maximální částku, kterou může klient od stavební spořitelny ve formě vkladů, úroků, státní podpory a úvěrů získat.

Stavební spoření obvykle probíhá ve třech fázích. Jsou jimi²³:

- Fáze spoření
- Přidělení (úvěru)
- Fáze úvěrová

²¹ SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., Osobní a rodinné finance, Grada Publishing, Praha 2005, 172 s., ISBN 80-247-0478-1

²² ŽEHROVÁ, J., Finance, Česká zemědělská univerzita, Praha 2007, 205 stran, ISBN 978-80-213-1692-8

²³ REVENDA Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3. Vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

Pro klienta spoření začíná dnem uzavření smlouvy a končí poskytnutím úvěru nebo vyplacením vkladů včetně úroků a popř. státní podpory.

Každý občan může současně uzavřít podle své úvahy a možností více smluv s různými stavebními spořitelny, ale státní podpora je poskytována jen na jednu smlouvu.

Úvěry ze stavebního spoření jsou v současnosti přímou konkurencí hypotečním úvěrům. Koncepcí a stavbou jsou ovšem zcela odlišné a podstatně složitější než hypotéční úvěry. Za nejdůležitější výhody stavebního spoření patří státní podpora, veškeré výnosy ze spoření jsou osvobozeny od daně z příjmů, až na výši poplatků za vedení účtu jsou po celou dobu trvání smlouvy podmínky spoření neměnné. Oproti tomu však nárok na výplatu finančních prostředků vzniká až po šesti letech a některé spořitelny stanovují minimální výši měsíčního vkladu.

4.3.2 Investiční produkty

V nejobecnějším smyslu bývá investiční bankovníctví interpretováno jako oblast finančních služeb zaměřených na poskytování zprostředkovatelských služeb v oblasti alokace kapitálu v ekonomice. Investiční bankovníctví tak z tohoto pohledu zahrnuje aktivity bank na kapitálových trzích, které spočívají v transakcích s cennými papíry, finančními deriváty, správou portfolií, ale i s fúzemi a akvizicemi a případně dalšími vlastními a zprostředkovatelskými obchody s ostatními finančními instrumenty.²⁴

4.3.2.1 Podílové fondy

Princip jakéhokoliv fondu je založen na spojení majetku skupiny lidí, kteří se rozhodli, že se o svůj majetek budou starat společně a podle stejných pravidel. Ve většině případů si klienti najímají profesionála, který spravuje svěřený majetek. Jedná se tedy o formu podnikání, jehož předmětem je shromažďování peněžních prostředků upisováním akcií

²⁴ ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovníctví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

investičního fondu nebo vydáváním podílových listů podílového fondu, investování na principu rozložení rizika a další obhospodařování tohoto majetku.²⁵ Takovému nakládání s majetkem se říká **kolektivní investování**. Podílový list je cenný papír, který představuje podíl podílníka na majetku v podílovém fondu a se kterým jsou spojena další práva plynoucí z tohoto zákona nebo statutu.²⁶

Ve vyspělých státech existují dva základní modely fondů²⁷:

- investiční model – je založen na stejných principech, jako je organizována akciová společnost. Fond získává prostředky emisí akcií. Získaný kapitál pak investuje na finančním trhu do různých druhů investičních instrumentů.
- podílový model – se liší od investičního modelu tím, že nemá právní subjektivitu, ale je pouze organizační složkou investiční společnosti. Zakládá ho investiční společnost, která také zpravidla fond spravuje.

Podílové fondy se dělí na několik druhů, a to především dle primárně užitých nástrojů. Kromě toho se však liší i investičními cíli nebo například časovým horizontem zhodnocení prostředků.

Z hlediska možnosti vydávání nových akcií (popř. podílových listů) se rozdělují fondy na otevřené a uzavřené.

V dnešní době se popularitě těší především podílové fondy otevřené. U těchto fondů není počet podílníků (akcionářů) omezen oproti uzavřeným, u kterých již při založení je určen maximální počet podílových listů (akcií).

Z hlediska složení portfolia (dle skladby majetku) se rozdělují fondy na fondy cenných papírů na²⁸:

- fondy cenných papírů – jejichž majetek se skládá z různých druhů cenných papírů

²⁵ Zákon o kolektivním investování § 2 zákona č. 189/2004 Sb. [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/kolektivni_investovani/

²⁶ Zákon o kolektivním investování § 2 zákona č. 189/2004 Sb. [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/kolektivni_investovani/

²⁷ REVENDA Z.a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3. vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

²⁸ ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovníctví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

- fondy nemovitostí – u nichž předmětem investování jsou různé nemovitosti nesoucí výnosy
- fondy střešní – u nás známé také jako fondy fondů, jejichž majetek se skládá z účastí na jiných fondech.

Fondy cenných papírů se dají dále dělit z hlediska předmětu investování na:

- fondy peněžního trhu
- fondy kapitálové trhu – dluhopisové fondy, akciové fondy, smíšené fondy.

Na rozdíl od jiných finančních produktů nabídnou podílové fondy výhodu v rozložení rizika (a to mezi ostatními investory) a možnost přenechání operace s prostředky na profesionálních manažerech, kteří se zabývají hledáním vhodných investičních příležitostí. Od výsledku těchto investic se následně odvíjí hodnota podílového fondu jako celku, a tím pádem i hodnotu podílových listů, které jsou drženy individuálními klienty.

Mezi výhody podílových fondů patří jednoduchost investování, diverzifikace rizika a danění příjmů z podílových fondů výhodnější sazbou. Na druhou stranu zde však existují i značné nevýhody jako jsou vyšší poplatky, investice je podstatně ovlivněna dobou, kdy je realizována a jedná se většinou o dlouhodobé vklady.²⁹

4.3.2.2 Cenné papíry

Jedním z nejdůležitějších finančních instrumentů vyskytujících se na současných finančních trzích jsou cenné papíry.

Cenné papíry jsou listiny nebo jiné medium, které majiteli osvědčuje nesporná práva na požitky plynoucí z textu tohoto dokumentu nebo se souvisejících zákonů.³⁰ Cenný papír vytváří vztah mezi dlužníkem a věřitelem. Dlužník je ten, kdo cenný papír

²⁹ Podílové fondy [online]. [cit 2010-2-15]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/fondy/nevyhody/>

³⁰ ULRICH, M., PFEIFEROVÁ, D., Bankovníctví, Česká zemědělská univerzita, Praha 2005, 264 stran, ISBN 80-213-0815-X

vystavuje a má závazek a věřitel je vlastník vystaveného cenného papíru. Bez cenného papíru nemůže věřitel požadovat vyplacení svých nároků a dlužník tedy může odepřít plnění svého závazku.

Cenné papíry jsou na veřejném trhu prodávány a nakupovány za tržní hodnotu, za kurz (cenu) cenného papíru. Tento kurz se mění v závislosti na nabídce a poptávce po cenném papíru. Kurz může být vyšší nebo nižší než je nominální hodnota.

Cenné papíry se mohou vyskytovat ve dvou podobách a to v listinné nebo zaknihované. Podle zákona č. 591/92 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů jsou za cenné papíry považovány tyto druhy³¹:

- akcie, zatímní listy, podílové listy
- dluhopisy
- investiční kupony
- směnky, šeky, cestovní šeky
- náložní listy, skladištní listy

V zákoně o cenných papírech jsou také uvedeny možné formy cenných papírů, kterými jsou cenné papíry na doručitele, na řad a na jméno. Zásadním třídícím hlediskem je způsob převodu těchto cenných papírů a s tím spojená větší či menší snadnost tento převod uskutečnit.

S každým cenným papírem je spjata různé místo obchodování a i své finanční vyrovnání má různá listina jiné. Specifické místo obchodování s cennými papíry je burza, která vystupuje jako vysoce organizovaný typ trhu, který je určen k uzavírání obchodů s finančními instrumenty. Pokud chce investor obchodovat na burze a nemá členský přístup, musí se obrátit na obchodníka s cennými papíry. Obchodník s cennými papíry vykonává odborné obchodní činnosti při poskytování investičních služeb prostřednictvím zaměstnance, který má povolení k činnosti makléře s příslušnou specializací. Makléř může být zaměstnancem pouze jednoho obchodníka s cennými papíry. **Makléř** je fyzická osoba, která na základě povolení České národní banky vykonává odbornou obchodní činnost při poskytování investiční služby.³²

³¹ SEKERKA, B., Banky a bankovní product, Profess consulting, Praha 1997, ISBN 80-85235-51-X

³² Zákon o podnikání na kapitálovém trhu č.256/2004 Sb. [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/podnikani-na-kapitalovem-trhu/>

Akcie je cenný papír, kterým osvědčuje právo akcionáře jako společníka podílet se na majetku, na řízení akciové společnosti, jejím zisku a na likvidačním zůstatku při zániku společnosti. Akciové společnosti vytvářejí upisováním akcií svůj základní kapitál. Emise akcií vzhledem k možnému vysokému počtu investorů kupujících akcie je výhodná jak pro společnost, tak pro investory, kteří svým počtem přispívají k rozložení rizika podnikání na více osob. Každá akcie musí znít na určitou nominální hodnotu. Pokud jsou vydány v listinné podobě, mohou mít dvě části, a to plášť a kuponový arch s talonem. V dobře fungujících ekonomikách mají akcie proti dluhopisům pevně úročeným nebo diskontovaným, průměrně nebo dobře hospodařících společností zásadní přednost, neboť při inflačním vývoji se investovaný kapitál neznehodnocuje.³³

Dluhopis je cenný papír vyjadřující závazek emitenta zaplatit vlastníkovi tohoto dokumentu určitý peněžní obnos ke dni splatnosti. Emitentem dluhopisů mohou být různé subjekty. Podle toho, kdo dluhopisy emituje, jsou rozlišeny na dluhopisy státní, bankovní, komunální a podnikové dluhopisy. Dluhopisy jsou vydávány na doručitele nebo na jméno. Jako finanční zprostředkovatelé většinou fungují banky. Zpravidla je celková suma úvěru rozdělena na části o různé nominální hodnotě. Splácení úvěru probíhá postupně v předem stanovených termínech. Úvěr je úročen úrokovou sazbou, která je pevně nebo pohyblivě stanovena před emisí. Investor může získat dluhopis na finančním trhu různými způsoby, na primárním trhu lze využít veřejné upsání, tendr na cenu nebo tendr na množství.³⁴

4.3.3 Finanční deriváty

Finanční deriváty jsou instrumenty, jejichž podstatou je určitá forma termínovaného obchodu, tzn. obchodu uzavřeného dnes a vypořádaného až po smluvně dohodnuté době. Finanční derivát představuje specifický typ derivátu, jehož podkladovým aktivem jsou různé finanční instrumenty. Na jeho základě může být dohodnuta cena, za kterou je možné podkladové aktivum koupit nebo prodat k dohodnutému termínu. Podkladovým

³³ KISLINGOVÁ, E. a kolektiv, Manažerské finance, C.H.Beck, Praha 2004, ISBN 80-7179-802-9

³⁴ ŽEHROVÁ, J., Finance, Česká zemědělská univerzita, Praha 2007, 205 s., ISBN 978-80-213-1692-8

aktivem jsou instrumenty finančního trhu, např. měna, cenné papíry, indexy, úrokové sazby apod.. Mezi základní finanční deriváty (legislativně často označované jako odvozené cenné papíry) lze zařadit: forward, futures, swap, opce, waranty.³⁵

4.3.3.1 Moderní formy financování

Indexové akcie, neboli Exchange Traded Fund (ETF), jsou moderní finanční instrumenty, umožňující nákup celé báze zvoleného akciového indexu formou investice do jediné indexované akcie. Je možné si vybrat investice podle indexů (PX, Dow Jones atd.), hospodářských odvětví, podle geografických oblastí nebo emitentů. ETF se obchodují standardně jako například akcie a mezi hlavní výhody patří diverzifikace, jednoduchost a široké spektrum podkladových aktiv.³⁶

Investiční certifikáty jsou moderní strukturované produkty. Představují alternativu v investování do akcí či dluhopisů a jsou s nimi spojena i stejná rizika. Z právního hlediska certifikáty představují tzv. dlužní úpisy – to znamená, že emitent může dočasně disponovat s peněžními prostředky investora. Základ certifikátů tvoří podkladové aktivum, kterým mohou být jednotlivé akcie, akciové indexy, akciové koše (tzv. baskets), dluhopisové indexy, měny či komodity. To znamená, že cena certifikátu vždy závisí na ceně tohoto podkladového aktiva. Záleží však na typu certifikátu jakou měrou se změna ceny podkladového aktiva promítne do ceny certifikátu. Pokud je certifikát emitován na akcie, držitel nedisponuje akcionářskými právy; některé certifikáty představují právo na výplatu dividendy.

Obchodování probíhá na burze nebo přímo s emitentem. Nejznámějšími emitenty jsou renomované německé a rakouské banky (např. Deutsche Bank, Commerzbank, Sal Oppenheim, Raiffeisenbank). Na stuttgartské derivátové burze EUWAX je v současné době nabízených přes 35.000 různých certifikátů. Certifikáty mají většinou

³⁵ ŽEHROVÁ, J., Finance, Česká zemědělská univerzita, Praha 2007, 205 s., ISBN 978-80-213-1692-8

³⁶ Indexové akcie [online]. [cit 2010-1-2]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/FondyDerivaty/ETF/Popis.html>

několikaletou splatnost a v poslední době jsou emitovány tzv. open-end certifikáty, které mají platnost neomezenou.³⁷

4.3.4 Pojišťovací nástroje

Pojistné produkty jsou nástrojem, pomocí kterého může ekonomický subjekt přenést negativní finanční dopady určitých rizik na pojišťovnu. Tyto produkty mohou být zajímavé pro lidi z pohledu stabilizace finanční situace jednotlivce nebo celé jeho rodiny.³⁸

Základem pojišťovacích nástrojů je vztah klienta s pojišťovnou na základě uzavření písemné dohody – pojistné smlouvy o tom, že jedna strana – pojistník zaplatí dohodnutou částku – pojistné. Za toto pojistné se druhá strana (pojišťovna) zavazuje vyplatit sjednané množství peněz, jestliže v průběhu sjednané pojistné doby nastane pojistná událost – neboli nahodilá skutečnost definovaná ve smlouvě. K výplatě dojde buďto jednorázově nebo formou renty.

Pojišťovací nástroje lze rozdělit na:

- Životní pojištění
- Penzijní připojištění

4.3.4.1 Životní pojištění

Životní pojištění představuje skupinu pojistných produktů, u nichž je výplata pojistného plnění vázána na pojistnou událost smrt pojištěného nebo dožití ve stanoveném věku. Jedná se o velmi komplexní produkt nabízený na finančním trhu.³⁹

³⁷ Investiční certifikáty [online]. [cit 2010–1-2]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/FondyDerivaty/Certifikaty/Popis.html>

³⁸ Pojišťovací nástroje [online]. [cit 2010–1-2]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/pojistovaci-nastroje-ktera-rizika-lze-pojistit-ftr-/poj.asp?c=A060707_101025_fi_osobni_vra

³⁹ SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., Osobní a rodinné finance, Grada Publishing, Praha 2005, 172 s., ISBN 80-247-0478-1

Životní pojištění představuje pro pojištěného člověka i pro jeho blízké finanční jistotu v případě nepředvídatelné události (tj. smrti) a zároveň slouží jako možný prostředek pro zhodnocení finančních prostředků. Rozsah pojistné ochrany, stejně jako výše případného zhodnocení, záleží na tom, jaký druh životního pojištění člověk zvolí.⁴⁰

Životní pojištění patří k relativně drahým finančním produktům, a proto je správné dobře zvážit, který druh klientovi nejvíce sedí a měl by být vybrán na základě jeho individuálních potřeb. Díky vysoké variabilitě a flexibilitě jeho parametrů je možné najít a sestavit produkt přesně podle individuálních potřeb klienta a přizpůsobit jej přesně jeho momentální životní situaci.

Základní otázkou před výběrem životního pojištění je, jaký je důvod pořízení životního pojištění. Je rozdíl mezi tím jestli žadatel přemýšlí o životním pojištění jako o prostředku k zajištění finanční budoucnosti, kdy by se měl klást důraz na výběr jak správného produktu, tak i instituce, nebo jako spíše způsob zhodnocení peněz a zajištění si stáří.⁴¹

V případě životního pojištění jde o dlouhodobý produkt, zpravidla na několik desítek let, proto je opravdu nutné pečlivě vybírat a neuzavírat smlouvu bezhlavě. V současnosti existuje na trhu řada pojišťoven nabízejících různé typy životních pojistek. Zvolit si může klient od rizikových pojistek, které slouží výlučně ke krytí rizik a veškeré zaplacené pojistné jde právě na rizikovou složku přes kapitálové pojistky garantující výplatu určité částky nebo důchodu buď po skončení pojistné doby nebo vyplacení částky oprávněným osobám v případě úmrtí pojištěného. Chce-li spíše zhodnotit své vložené prostředky, pak se nabízí investiční životní pojištění, které umožní investovat peníze podle vlastního uvážení.

Přestože parametry životních smluv se díky své variabilitě mohou vyskytovat v různých modifikacích, jednotlivé druhy životního pojištění mají obecné vlastnosti, které je od sebe navzájem odlišují.

⁴⁰ SMRČKA, L., *Osobní a rodinné finance*, Professional Publishing, Praha 2007, 257 s., ISBN 978-80-86946-412

⁴¹ Pojišťovací nástroje [online]. [cit 2010-1-2]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/pojisteni/informace/zivotni/jak-vybrat/>

Životní pojištění se může dělit na⁴²:

- Investiční – u tohoto pojištění je pojistné investováno do zvolených fondů (např. akciové, smíšené, dluhopisové apod.). Klient je pojištěn na životní rizika a zároveň vložené peníze zhodnocuje investováním do určených fondů.
- Kapitálové – je spojením klasického životního pojištění a spořicího produktu. Principem tohoto pojištění je, že ze zaplaceného pojistného je v první řadě uhrazena pojistná ochrana a veškeré náklady pojišťovny. Zbývá rezerva je připisována ve prospěch klienta.⁴³
- Flexibilní
- Rizikové
- Důchodové

4.3.4.2 Penzijní připojištění

Důchodové pojištění představuje základní a všeobecný systém, který je povinný. Na důchodové pojištění navazuje penzijní připojištění, které představuje doplňkový systém, který je dobrovolný.

Účelem penzijního připojištění je zabezpečit občanům další zdroj příjmů, který bude doplňovat důchody z důchodového pojištění a významně přispívat k udržení přiměřené životní úrovně. Penzijní připojištění se státním příspěvkem je dlouhodobé spoření, pomocí kterého může člověk nashromáždit finanční prostředky, jež bude čerpat po odchodu do důchodu.⁴⁴

Důchodové pojištění má v České republice dlouholetou tradici. S penzijním připojištěním se na finančním trhu mohou lidé setkat od roku 1994, kdy byl přijat zákon o penzijním připojištění se státním příspěvkem.⁴⁵ Záměrem bylo vytvořit doplňkový systém ke stávajícímu průběžnému systému financování důchodů. Penzijní připojištění

⁴² SMRČKA, L., Osobní a rodinné finance, 2007, Professional Publishing, Praha, 257 s., ISBN 978-80-86946-412

⁴³ JÍLEK, J., Akciové trhy a investování, Grada Publishing, Praha 2009, 656 s., ISBN 978-80-247-2963-3

⁴⁴ PŘIB, J., Kdy do důchodu a za kolik, 9. vydání, Praha: Grada Publishing, 2007, 128 s., ISBN 978-80-247-2399-0

⁴⁵ Zákon č. 42/1994 Sb. ve znění pozdějších předpisů

mohou provádět pouze zvláštní instituce, tj. **penzijní fondy**. Penzijní fondy jsou akciovými společnostmi, které ke svému vzniku potřebují povolení České národní banky (před rokem 2006 Ministerstva financí). Pro provádění penzijního připojištění má zásadní význam **penzijní plán**, který musí mít každý penzijní fond.⁴⁶

Základním principem penzijního připojištění je dobrovolnost, neboť penzijní připojištění vzniká na základě smlouvy uzavřené mezi účastníkem a penzijním fondem. U penzijního připojištění je významná též úloha státu, která se projevuje jednak v poskytování státních příspěvků ve prospěch účastníků penzijního připojištění, jednak v dozoru státních institucí nad činností penzijních fondů. Penzijnímu fondu poskytuje Ministerstvo financí ze státního rozpočtu ve prospěch účastníků penzijního připojištění **státní příspěvky**. Výše státního příspěvku je odstupňována podle výše příspěvku účastníka. Výše státního příspěvku závisí dále na tom, zda se jedná o nové nebo staré smlouvy.

Tabulka č.1: Státní příspěvky u nových smluv (od 1.1.2000)

Výše příspěvku účastníka v Kč	Výše státního příspěvku v Kč
100 až 199	50 + 40 % z částky nad 100 Kč
200 až 299	90 + 30 % z částky nad 200 Kč
300 až 399	120 + 20 % z částky nad 300 Kč
400 až 499	140 + 10 % z částky nad 400 Kč
500 a více	150

Zdroj: PŘIB, J., Kdy do důchodu a za kolik, Praha: Grada Publishing, 2007

Účastníkem penzijního připojištění se může stát každá fyzická osoba, která je starší 18 let a má trvalý pobyt na území České republiky. Podmínkou účasti na penzijním připojištění není ani účast na důchodovém pojištění, ani trvání zaměstnání. Účastníkem penzijního připojištění se může stát i poživatel důchodu z důchodového pojištění.

⁴⁶ ŠULC, J., Penzijní připojištění, 2.vydání, Praha: Grada Publishing, 2004, 196 s., ISBN 80-247-0772-1

Penzijní připojištění **vzniká** na základě písemné smlouvy o penzijním připojištění, kterou uzavře osoba, jež splňuje podmínky být účastníkem, a to dnem, který je uveden ve smlouvě.

Účastník může kdykoliv penzijní připojištění **písemně vypovědět**, a to i bez udání důvodu. Penzijní plán přitom může stanovit pro účastníka výpovědní dobu, která však nesmí být delší než dva kalendářní měsíce a která počíná běžet prvním dnem kalendářního měsíce po doručení výpovědi.⁴⁷

Účastník penzijního připojištění je povinen platit na své penzijní připojištění penzijnímu fondu příspěvky. Výše příspěvku účastníka se stanoví na kalendářní měsíc. Výše příspěvku účastníka nesmí být nižší, než je částka zakládající nárok na státní příspěvek. Maximální částka příspěvku není stanovena. Výše příspěvku odváděného na penzijní připojištění je individuální.

5. Finanční investování

Starost o své finance je přirozenou aktivitou současného člověka žijícího v tržním prostředí. Přání, potřeby, životní rizika a možnosti každého člověka jsou vysoce individuální.

Každý si lámal někdy hlavu s tím, jakým způsobem nejlépe zhodnocovat své úspory, jak nejlépe financovat zlepšení své bytové situace, jak nejvýhodněji zabezpečit svoji rodinu apod.. Jedna z možností je osobní finanční plánování.

Většina pojišťoven, bank i dalších finančních institucí nabízí klientům různé finanční produkty - životní pojištění, penzijní připojištění, podílové fondy, termínované vklady apod.. Určitě není jednoduché si z takto rozsáhlé nabídky vybrat.

Navíc vše ještě komplikují měnící se potřeby a zájmy člověka v průběhu života. Každá životní etapa je spojena s určitým finančním rozhodnutím a správný výběr finančních produktů a jejich kombinace je velmi důležitá. Některé produkty se hodí jen v mládí, jiné zase v předdůchodovém věku. Chybným rozhodnutím si lze přivodit řadu

⁴⁷ PŘIB, J., Kdy do důchodu a za kolik, 9.vydání, Praha: Grada Publishing, 2007,128 s., ISBN 978-80-247-2399-0

problémů. Proto je dobré se obrátit na finančního poradce, který pomáhá člověku ohodnotit finanční možnosti a potřeby a stanovit pro něj finanční plán tak, aby jej ani v budoucnu nepřivedl do nějaké finanční krize.

Každý potenciální investor, ať jde o kterýkoliv ekonomický subjekt, musí ve vlastním zájmu při investování postupovat racionálně, tj. řídit se určitými základními pravidly a mít základní znalost finančních nástrojů, kterých hodlá při investování využít.

Investování je postup, kterým by se měl investor ubírat při rozhodování, do kterých finančních instrumentů investovat, jak velká by měla být investice a v které době ji učinit.

5.1 Spoření a investování jako cesta k cíli

Když se finanční prostředky někam „jen tak“ odloží, budou ztrácet hodnotu vlivem inflace⁴⁸. Proto při rozhodování investora, kam volné finanční prostředky uložit či investovat, je potřeba se zaměřit na jeho preference. V první řadě bude chtít investor zřejmě hledat takovou investici či spoření, která zajistí maximální výnos.

Taková investice pochopitelně neexistuje. Kdyby totiž existovala a kdyby o ní všichni investoři věděli, investovalo by se právě do ní a všechny ostatní investice by neměly smysl. Jenže tak to v praxi nefunguje.⁴⁹ Je to dáno tím, že jediná nejlepší investice neexistuje. Při pohledu na tyto dva pojmy z obecné stránky mezi nimi ani takový rozdíl není, protože na všechno se může dívat jako na jednu velkou investici do budoucna. U investic jsou protichůdnými faktory výnos a riziko. Čím vyššího výnosu může investice dosáhnout, tím je dosažení tohoto výnosu méně jisté.

⁴⁸ Inflace je ekonomický jev, který označuje všeobecný růst cenové hladiny, neboli snížení kupní síly peněz. Opačným jevem k inflaci je deflace – tedy pokles cenové hladiny, zatímco dezinflace je snižování míry inflace (tzn. i při dezinflaci cenová hladina roste).

⁴⁹ Zlaté pravidlo investování – neexistuje investice, která by mohla dosáhnout maxima ve všech třech znacích (výnos, riziko, likvidita). Existuje jen možnost optimálních poměrů.

Před investováním by měl každý zvážit, jaký cíl svou investicí sleduje a jaký je jeho vztah k riziku. Některé typy investic mohou být vhodnější než jiné. Proto by si měli lidé nejprve položit tyto otázky⁵⁰:

- Kolik si mohu dovolit investovat?
- Jak dlouho se obejdu bez peněz, které do investice vložím?
- Co mi má investice přinést: růst kapitálu (pro jeho další investování), dodatečný příjem nebo obojí?
- Jak velké riziko a jaký druh rizika jsem ochoten podstoupit? Pokud se chystám provést rizikovější investici, jsou důsledky případné finanční ztráty pro vás významné?
- Chci investovat individuálně nebo se podílet na nákladech a výnosech s jinými investory tj. investovat kolektivně?
- Chci svá investiční rozhodnutí dělat samostatně, mám k tomu předpoklady a znalosti nebo potřebuji odbornou konzultaci nebo je raději přenechám profesionálním obchodníkům, aby je dělali za mne?
- Pokud chci investovat kolektivně, jaký typ fondu nejlépe odpovídá mým potřebám? To konkrétně znamená rozhodnout, jaké riziko jsem ochoten podstoupit a na jakou dobu chci investovat.
- Jsou s investováním pro mne spojeny nějaké daňové výhody, a pokud ano, mohu je spojit s pro mne nejvhodnějším typem investice?

Benjamin Graham, učitel řady úspěšných investorů, se již v roce 1934 ve své knize pokusil definovat, co je investice: „Investice je taková operace, která po důkladné analýze slibuje bezpečnost vkladu a přiměřený výnos“.⁵¹ Podle Emila Dočkala je „v teoretické ekonomice investicí rozuměna každá ekonomická činnost, při níž se subjekt vzdává současné spotřeby s výhledem zvýšení hodnoty statku v budoucnosti“.⁵²

⁵⁰ SMRČKA, L., *Osobní a rodinné finance*, 2007, Professional Publishing, Praha, 257 s., ISBN 978-80-86946-412

⁵¹ GLADIŠ, D., *Naučte se investovat*, 2.rozšířené vydání, Grada Publishing, 2005, 174 s., ISBN 80-247-1205-9

⁵² DOČKAL, E., *Kam s penězi*, Rubico s.r.o, Olomouc 1998, ISBN 80-85839-20-2

Rozdíl mezi spořením a investováním se zdá jako zdánlivě jednoduchá otázka, která skrývá nejednoznačnou a ne jednoduchou odpověď. Je to tím, že na našem finančním trhu, z pohledu spoření, existuje velké množství finančních produktů, které jsou rozděleny do dvou základních kategorií⁵³:

- spořicí produkty - jako stavební spoření, penzijní připojištění nebo kapitálové životní pojištění, termínované vklady apod.,
- investiční produkty – jako jsou akcie, dluhopisy, podílové investiční fondy a to buď přímo přes makléřské a brokerské firmy nebo i jako součást některých spořicích produktů jako je např. investiční životní pojištění.

Nejdůležitějším rozdílem mezi spořením a investováním je míra rizika ztráty, která je s těmito činnostmi spojena.

Spořením se většinou rozumí pravidelné odkládání menší částí příjmu. Vkladové účty jsou vhodné pro případ, pokud by člověk prostředky, které na nich uloží, chtěl brzy použít nebo si není jist, kdy je bude potřebovat.

U spoření je riziko ztráty za normálních okolností nízké a vklady u bankovních institucí jsou navíc pojištěné. Lze spořit na kratší nebo delší termín (banky nabízejí různé formy spoření resp. spořicích produktů). Peníze se dají uložit na účet, na kterém jsou dostupné „ihned“ (na viděnou), nebo „skoro ihned“ (např. s týdenní, dvoutýdenní, ... výpovědní lhůtou) nebo se dají vložit na některý z široké nabídky termínovaných účtů (s delší splatností, zpravidla až 4 roky). I to je odlišuje od investic, které v zásadě mají dlouhodobou povahu.

Proti investování však spoření poskytuje nižší výnos (úrok), který je navíc zatížen 15%-ní srážkovou daní. To je více vystavuje inflačnímu riziku. Důležité je proto porovnávat výši úroku z vkladu po odpočtu daně s očekávanou inflací, a pokud by měla reálná hodnota vkladu klesnout (tj. pokud by očekávaná inflace na období uvažovaného vkladu měla být vyšší než úrok po odpočtu daně), mělo by se zvážit investování prostředků na finančních trzích.

⁵³ SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., Osobní a rodinné finance, Grada Publishing, Praha 2005, 172 s., ISBN 80-247-0478-1

Tabulka č.2: Spoření vs.investování

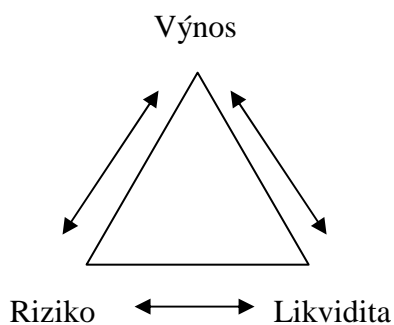
Spoření	Investování
<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost • lehká přístupnost • nízké výnosy 	<ul style="list-style-type: none"> • generuje riziko • zvýšená kolísavost hodnoty investice • nabízí potenciál vyš.zhodnocení

Zdroj: SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., Osobní a rodinné finance, Grada Publishing, Praha 2005

5.2 Investování a rizika s ním spojená

Mezi významné faktory ovlivňující rozhodování investorů patří především předpokládaný dosažitelný výnos investice, riziko spojené s touto investicí a likvidita investice. Racionální postupující investor hledá takovou kombinaci těchto veličin, která je optimální z hlediska dosažení cílů, které si stanovil.

Obrázek č.2: Investiční trojúhelník

Zdroj: REVENDA, Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, Management Press, Praha 2000

Investiční trojúhelník – Výnos, Riziko, Likvidita

- s rostoucí výnosností aktiva roste i jeho rizikovost a klesá likvidita
- čím je likvidita aktiva vyšší, tím je méně rizikové a tím klesá i jeho výkonnost

- a) **výnos investice** – je často měřen absolutně ziskem (čistým výnosem) jako rozdílem mezi výnosem a investovanými prostředky včetně zmenšení o příslušné daňové povinnosti. Relativním měřením je míra zisku jako poměr zisku k celkovým nákladům.
- b) **Riziko investice** – je dáno stupněm nejistoty spojených s očekávaným výnosovým procentem. Velikost rizika je většinou měřena směrodatnou odchylkou od očekávaného výnosového procenta.
- c) **Likvidita investice** – je měřena rychlostí, jakou lze investici přeměnit zpět v hotové peněžní prostředky.

Investičních rizik je celá řada. Pro zjednodušení je možno uvést následující příklad, který pomůže se jednoduše v dané problematice zorientovat. Investor, který bude investovat do akcií českých firem na českém trhu v české koruně. Akcie těchto společností bude kupovat na burze a akcie budou likvidní. Když se zanedbá inflace, tak se vykrytalizují dvě základní investiční rizika. Jsou to⁵⁴:

- Riziko volatility (tržní riziko) – projevuje se vždy, když existuje v portfoliu libovolné množství cenných papírů (akcií, dluhopisů) stejného druhu, odvětví, regionů apod. Tehdy je jedno, zda se jedná o akcie jedné firmy, nebo více firem. Riziko volatility (kolísání trhů) působí na všechny podobně. Do této kategorie se řadí i rizika výkyvů ekonomiky, přírodní katastrofy, politické převraty atd. Riziko volatility lze tedy diverzifikovat pouze investováním do různých investičních příležitostí (např. do akcií firem různých odvětví, do dluhopisů (různých států), do finančních derivátů, komodit, nemovitostí apod.)
- Kreditní riziko – u kreditního rizika naopak nezáleží na typu cenných papírů, do kterých se investuje, ale na množství jednotlivých institucí, jejichž cenné papíry se vlastní. Čím je více cenných papírů od různých společností, tím menší riziko hrozí.

⁵⁴ SŮVOVA, H. a kolektiv, Specializované bankovníctví, Bankovní institut, Praha 2001, 398 stran, ISBN 80-902243-2-6

S investicemi samozřejmě souvisí celá řada dalších investičních rizik. Z dalších významných to jsou například⁵⁵:

- Měnové riziko – toto riziko je při investování v cizí měně. Jde o nebezpečí, že zahraniční měna, v níž je aktivum denominováno, se během investičního období znehodnotí oproti domácí měně a díky tomu klesne výnos investice vyjádřený v domácí měně.
- Úrokové riziko – toto riziko vzniká, když může výnos investice ovlivnit růst úrokových sazeb (typickým příkladem jsou dluhopisy).
- Riziko likvidity – vzniká, když do portfolia se nakupují například akcie, jež se obchodují s nízkými obraty. Pokud by byla potřeba v určitém čase akcie prodat, nemusí být po nich na trhu dostatečná poptávka.
- Riziko inflace – inflace (znehodnocení peněz) ukrajuje výnos z investice. Při výpočtu reálného zisku z investice, se musí míra inflace odečíst. Je třeba si rovněž uvědomit, že při větším růstu inflace klesá kupní síla investice.

Investičních rizik je mnoho a nejběžnější metodou jak tyto rizika minimalizovat je např. diverzifikace, tj. rozložení investované částky do různých investic s různou mírou rizika. Ani diverzifikací však nelze riziko nikdy odstranit.

5.3 Finanční plánování

Jednou z nejdůležitějších částí při investování je tzv. finanční plánování. Finanční plánování se nepokouší nalézt absolutně nejlepší způsob jak například spořit. Každý má jiné představy o definici nejlepšího spoření, ale také jiné potřeby a možnosti. Proto se finanční plánování na tento problém pokouší jít z druhé strany. Hledá nejdříve odpověď na otázku, proč spořit, co tím chce člověk dosáhnout a dále se zajímá o to, jaké k tomu existují možnosti vlastní a jaké možnosti nabízí finanční trh.⁵⁶

⁵⁵ REVENDA, Z. a kolektiv, Peněžní ekonomie a bankovníctví, 3. vydání, Management Press, Praha 2000, 634 s., ISBN 80-7261-031-7

⁵⁶ SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., Osobní a rodinné finance, Grada Publishing, Praha 2003, 172 s., ISBN 80-247-0478-1

Cílem osobního finančního plánu je vytvoření rovnováhy mezi budoucími finančními cíli a současnými a očekávanými zdroji a následně nalezení nejefektivnější cesty k dosažení těchto cílů, která vychází z možností, které poskytuje finanční trh.

V obecné rovině by se dal výsledek finančního plánování shrnout jako optimalizace následujících oblastí:

- **Portfolio spoření a investování**
Splnění většiny budoucích finančních cílů vyžaduje vytvoření dostatečných finančních rezerv. Finanční plán stanovuje takové řešení, které co nejefektivněji akumuluje a rozmnožuje finanční prostředky. Kombinací jednotlivých možností finančního trhu je vytvářeno efektivní portfolio s ohledem na individuální požadavky týkající se likvidity a přijatelné míry rizikovosti investic. Důležité je i posouzení daňové stránky výsledného řešení a maximální využití státních dotací a podpor.
- **Portfolio cizích zdrojů**
Ke splnění cílů je v některých případech výhodné využít cizí zdroje – úvěry. Zadlužení není v principu špatné pro celkovou situaci za předpokladu, že je přiměřeně vysoké ve srovnání s objemem majetku a výši příjmů a že podmínky úvěru jsou výhodné nebo alespoň přijatelné.
- **Krytí rizik**
Cílem finančního plánu je udržet výdaje na krytí rizik co nejnižší, ale zároveň efektivně zajistit veškerá rizika, kterým majetková a příjmová situace klienta podléhá, hlavně vzhledem k definovaným cílům. Předmětem krytí by měla být pouze ta rizika, která představují vážné ohrožení stability klienta.⁵⁷

V čem jsou tedy přínosy finančního plánování pro běžný život? Každý je přinucen popřemýšlet někdy o budoucích finančně náročných záměrech, jejichž řešení na poslední chvíli by bylo drahé nebo nemožné. Na druhou stranu může odkrýt skryté rezervy. Užitím vhodné kombinace finančních produktů může člověk ušetřit a zároveň vhodně předejít hrozícím finančním ztrátám.

⁵⁷ SYROVÝ, P. a NOVOTNÝ, M., *Osobní a rodinné finance*, Grada Publishing, Praha 2003, 172 s., ISBN 80-247-0478-1

Mnozí ekonomové radí, aby si lidé vytvářeli co nejširší portfolio investičních a spořicíh produktů a tím minimalizovali riziko případných ztrát. Investice nejsou o minimalizování ztrát, ale maximalizování zisků. Aby tomu tak bylo, je nutno si vytvořit takové portfolio, ve kterém se bude člověk orientovat.⁵⁸

Předpokladem úspěšného řízení osobních financí je osvojení několika zásad finančního plánování. Zejména jde o dodržování rozpočtu, účelné využívání dluhu, pojištění vlastních rizik a pravidelné spoření a investování.⁵⁹

Osobní finanční plánování, ikdyž není zásadním objevem, poskytuje komplexní pohled na oblast správy osobních financí. Úspěšné zvládnutí osobního finančního plánu může velmi usnadnit život – může zajistit kontrolu nad financemi a vyhnout se finanční tísní. Může také pomoci vytvořit si dostatek prostředků na budoucí výdaje.

Základním nástrojem finančního plánování je **rozpočet**. Jeho smyslem je udržovat přehled o vlastních příjmech a výdajích a přimět investora pohybovat se v rámci stanovených limitů výdajů. Zpětné hodnocení účelu vynaložených výdajů nám také dovolí některé výdaje kriticky posoudit, v budoucnu případně omezit a tím i část běžného příjmu ušetřit.

Další významnou součástí osobních financí je účelné využívání **dluhu**. Ten by měl být určen zejména pro financování dlouhodobých investic, spíše než na krytí běžných výdajů.

Důležitou zásadou finančního plánování je také **pokrytí vlastních rizik**. Obzvláště se to týká životních rizik jako je úmrtí, úraz, trvalá invalidita, zdravotní výlohy a pracovní neschopnost, majetkových rizik jako je pojištění domácnosti a automobilu, a konečně i pojištění odpovědnosti pro případ, že způsobíme někomu škodu.

Čtvrtou zásadou finančního plánování je pravidelné **spoření a investování**.

⁵⁸ Portfolio investic [online]. [cit 2009-11-25]. Dostupné z : <http://www.mesec.cz/clanky/rozsahle-portfolio-se-stava-neprehledne/>

⁵⁹ Osobní finance [online]. [cit 2009-2-4]. Dostupné z : <http://www.penize.cz/15046-jak-uspesne-ridit-sve-osobni-finance>

5.4 Nejčastější chyby investorů

Vyhnout se základním chybám znamená vyhnout se zbytečným ztrátám. Některé zásady jsou přitom zcela jednoduché a investiční sebevzdělání v obecné rovině není nijak zvlášť časově ani odborně náročným problémem. Investování je činností, ve které se pohybuje hodně lidí, ale ne všichni mají čas věnovat jí pozornost a přístup, který by si zasloužovala. Pro dosažení dobrého investičního výsledku je především nutné vyhnout se nejčastějším investičním omylům. Nahromadění se velkého množství základních investičních chyb přináší portfolioům vysoké reálné ztráty, které jsou v konečném důsledku úplně zbytečné.

Svět finančního trhu nabízí širokou škálu, mnohdy až nepřehlednou produktovou nabídku podporovanou masivními reklamami. Pokud investor nechce využít pomoci odborníka, nejčastěji finančního poradce, může se sám seznámit se základními principy a získat alespoň minimální odbornost.

Mezi nejčastější chyby patří⁶⁰:

- **Nejasně stanovený cíl** – je důležité si předem dobře stanovit cíl svého investování a čeho se tím chce dosáhnout. Kdo investuje naslepo, je náchylný k emocím a v krizových situacích se rozhoduje špatně.
- **Podléháním emocí** - největším nepřítelem i velmi zkušených investorů jsou emoce - především strach a chamtivost. Je velmi snadné se v panice nebo z touhy po zisku nechat strhnout k nepromyšleným rozhodnutím. Kdo si své záměry pevně stanovil, měl by vždy kontrolovat, zda rozhodnutí cíl splňují.
- **Koupě produktů měsíce** - současný trh investičních příležitostí je přeplněn nepřehlednou nabídkou rozmanitých produktů. Často se tak i v investicích lze setkat s letákovou akcí, zvýhodněným prodejem nebo s produkty měsíce. Jistě i v akci se dá dobře nakoupit, ale často je opak pravdou. Ne proto, že by nabídka nebyla zajímavá, ale proto, že produkty v ní obsažené prostě člověk nepotřebuje.

⁶⁰ Chyby investorů [online]. [cit 2009–112-27]. Dostupné z : <http://www.investicniportfolio.cz/>

- **Spoléhání na minulé zisky** – podle Romana Koděry ze společnosti Patria Direct se jedná se o chybu často zmiňovanou především u začátečníků. „Pokud před půl rokem souseď vydělal na akciích, není dobré jít a koupit ty samé.“
- **Špatná diverzifikace investičních nástrojů**

6. Finanční poradenství

Jak již bylo řečeno, aby se předešlo investičním rizikům, je potřeba tyto rizika minimalizovat, tedy rozložit investované částky do různých investic. S tímto problémem se potýká tzv. finanční poradenství.

Na začátku devadesátých let se na českém finančním trhu objevila spousta produktů, jejíž podstatě většina lidí nerozuměla. Lidé se báli vkládat těžce vydělané úspory do rukou finančních poradců a nezdálo se, že to byl poslední okamžik, kdy své úspory spatřili.

Finanční poradenství se mezi občany České republiky neřadí jako nejprestižnější profese. Přitom si mnozí neuvědomují výhody využití kvalifikovaného poradce.⁶¹

Výhoda finančního poradce spočívá v přehledu o dostupných produktech v dané finanční instituci nebo o všech dostupných produktech na finančním trhu. Další výhodou je rychlé a jasné vysvětlení někdy i relativně složitých vazeb mezi různými produkty a upozornění na různé kombinace či daňové úspory. Úkolem investičních poradců je to, aby na základě údajů, které jim poskytnou jejich klienti, doporučili pokud možno co nejvýhodnější způsob zhodnocení klientových úspor cestou investování na kapitálovém trhu, ve formě spoření příp. i jinými způsoby nebo kombinací různých způsobů.

Poradce lze rozdělit do dvou základních skupin. Do první skupiny patří **bankovní poradci**. Bankovní poradce využívá ve své praxi finanční produkty "své" banky nebo bankovní skupiny. Nemůže se proto stát, že by klientovi nabídl finanční produkt, který patří konkurenční bance.

⁶¹ Finanční poradenství, Fehimovič N. [online]. [cit 2009–12-8]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/45398/>

Druhou skupinou jsou tzv. **finanční poradci**. Finanční poradce většinou pracuje na živnostenský list (volná nebo vázaná živnost - podle druhu poskytovaných služeb) a své portfolio si buduje způsobem, jaký je běžný pro všechny obchodníky. Hlavním cílem finančního poradenství je **sestavení finančního portfolia klienta, včetně následného servisu**, který finanční poradce poskytuje.

Rozdílný je i způsob placení za poskytované poradenské služby. Bankovní poradce je placen jak fixním, tak i variabilním způsobem. U finančních poradců je situace jiná. Mezi nejrozšířenější druhy jejich odměňování patří provizní systém. Provize je vyjádření peněžní odměny, kterou každý poradce získá, uzavře-li smlouvu s klientem na nějaký finanční produkt.

Další formou odměny může být paušální částka za poradenskou činnost při sestavování finančního plánu nebo také podíl na výnosech (tzn. že se klient zaváže vyplatit předem dohodnutý podíl z výnosu finančnímu poradci, který mu sestavil finanční portfolio).

Poslední dva typy odměňování patří spíše k výjimkám na českém trhu. Řešením někdy bývá i jejich kombinování. V praxi to znamená, že finanční poradce poskytne klientovi finanční plán za paušální částku a přímo naznačí, že je u něho možné požadované produkty koupit, a tím realizovat finanční plán.⁶²

Základní údaje, které investiční poradce potřebuje k tomu, aby mohl vyhodnotit klientovu situaci a navrhnout mu nějaké řešení, představují údaje o výši úspor určených k investování či spoření, účel investice, informace o předpokládané délce trvání investice a jakou míru zhodnocení si klient představuje. Z těchto údajů už může investiční poradce odvodit klientův sklon k riziku.

Pro spolehlivější odhad schopnosti absorpce rizika však poradce potřebuje i další údaje, a to údaje o podílu zamýšlené klientovy investice na jeho majetku, a rovněž informaci o jeho závazcích.

Někteří potencionální investoři bývají zklamáni, když jim investiční poradce předloží řadu možných řešení, z nichž by si sami měli vybrat. Tito klienti si často neuvědomují,

⁶² Finanční poradenství, [online]. [cit 2010-1-4]. Dostupné z: <http://www.penize.cz/18503-kdyz-se-rekne-financni-poradce>

že úkolem investičního poradce je klientům jen radit, nikoliv rozhodovat o jejich investicích.

7. Optimalizace investičního portfolia

Slovo portfolio pochází z francouzského slovo portefeuille, které ve svém původním významu znamená pouzdro na spisy, aktovku či tobolek. Přeneseně portfolio vyjadřuje soubor určitých reálných nebo finančních investic. V portfoliové investici je tedy suma, která je investována, rozdělena (diverzifikována) do několika investičních cílů.

Sestavení portfolia finančních investic lze vysvětlit jako vytvoření určité skladby investičních finančních instrumentů, které naplňují strategii daného investora.

Základem každého portfolia je nejednostrannost a rozložení kapitálu mezi různé oblasti investování na finančním trhu. Každé portfolio je také individuální podle potřeb a typu investora.⁶³

7.1 Investiční strategie

Při vytváření portfolia hraje důležitou roli investiční strategie. Ta má vliv na složení budoucího portfolia z hlediska rizika, výnosů a hlavně investičního horizontu. Doba, po kterou je plánováno s penězi nepracovat a držet je ve fondech, hodně ovlivňuje další parametry.

Čím déle peníze nebudou potřeba, tím rizikovější investici se může upřednostnit. Vyšší riziko jednotlivých fondů totiž souvisí s možností krátkodobých ztrát, které se však v delším období „smazávají“. Pokud investor zvažuje použít peníze v dohledné době a investiční horizont je tudíž kratší, je rozumnější upřednostnit méně rizikové instrumenty, které ani v krátké době nevykazují výrazné výkyvy výkonnosti.

Žádný investor by však, i přes své preference a sdílnost k riziku, neměl všechny prostředky ukládat jen do jednoho typu finančních nástrojů. Diverzifikace je z tohoto hlediska velmi důležitá a proto je dobré mít v portfoliu více instrumentů. Díky ní sice

⁶³ DOČKAL, E., Kam s penězi, Rubico s.r.o, Olomouc 1998, ISBN 80-85839-20-2

člověk nezíská takový zisk, jako ty nejvýnosnější akcie, nebo fondy, ale na druhé straně omezí své případné ztráty.⁶⁴

7.2 Druhy portfolií

Jak již bylo řečeno, každé portfolio je individuální podle potřeb a typu investora. Mezi nejdůležitější faktory, které ovlivňují rozložení portfolia, patří investiční možnosti, časový horizont investice, po kterém by měla přinést výnos a přístup klienta k riziku. Investor se musí rozhodnout, zda zvolit rizikovější investici na úkor bezpečnosti, či zvolit konzervativnější tj. méně výnosnou, ale bezpečnější strategii.

Portfolia lze rozdělit podle stupně rizika a potencionálního výnosu na⁶⁵:

- Konzervativní portfolio - konzervativní profil nabízí komplexní řešení portfolia v investičním horizontu minimálně 3 let. Tento profil bývá rozložen mezi peněžní, dluhopisový a akciový trh se záměrem zachovat stabilitu investic. Tento profil je určen konzervativním investorům, kteří preferují pevně úročené finanční instrumenty, ale chtějí v omezené míře začít s investicemi na akciových trzích.
- Dynamické portfolio- opakem konzervativního portfolia je portfolio dynamické. Je vhodné pro investory, kteří usilují o maximální zhodnocení investice i za cenu vyššího rizika propadu hodnoty investice v delším časovém horizontu. I když lze dosáhnout vysokých zisků během krátké doby, stejně tak lze zaznamenat i výrazné ztráty.
- Vyvážené portfolio - vyvážené portfolio stojí z pohledu rizikovosti a možného výnosu mezi dynamickým a konzervativním portfoliem. Vyvážené portfolio je vhodné pro investory, kteří chtějí zhodnotit volné finanční prostředky, ale pouze za cenu přijatelného rizika. Investiční portfolio zahrnuje jak konzervativní, tak i dynamickou složku.

⁶⁴ DOČKAL, E., Kam s penězi, Rubico s.r.o, Olomouc 1998, ISBN 80-85839-20-2

⁶⁵ Druhy portfolií, [online]. [cit 2010-2-12]. Dostupné z: <http://www.finexpert.cz/Rubriky/Vytvarime-investicni-portfolio/sc-17-sr-1-a-23409/default.aspx>

8. ČSOB, a.s. a její historie

Československá obchodní banka, a. s. působí jako univerzální banka v České republice. ČSOB byla založena státem v roce 1964 jako banka pro poskytování služeb v oblasti financování zahraničního obchodu a volnoměnových operací. V červnu 1999 byla privatizována – jejím majoritním vlastníkem se stala belgická KBC Bank, která je součástí skupiny KBC⁶⁶. V červnu 2000 ČSOB převzala Investiční a poštovní banku. Po odkoupení minoritních podílů se v červnu 2007 stala KBC Bank jediným akcionářem ČSOB. Do konce roku 2007 působila ČSOB na českém i slovenském trhu.

Skupina ČSOB je vedoucím hráčem na trhu finančních služeb v České republice. Je součástí mezinárodní bankopojišťovací skupiny KBC, která aktivně působí v Belgii a v regionu Střední a východní Evropy.

Kombinujíc sílu svých značek ČSOB (pro bankovníctví, pojištění, správu aktiv, penzijní fondy, leasing a factoring), Poštovní spořitelna (bankovníctví v síti pošt), Hypoteční banka (hypotéky) a ČMSS (financování bydlení), zaujímá skupina ČSOB silné pozice ve všech segmentech českého finančního trhu. Ve financování bydlení, zajištěných fondech, leasingu i celkových aktivech pod správou je skupina ČSOB dlouhodobě jedničkou.

Obchodní profil ČSOB zahrnuje tyto segmenty: fyzické osoby (retailová klientela), malé a středně velké podniky, korporátní klientela a nebankovní finanční instituce, finanční trhy a privátní bankovníctví. V retailovém bankovníctví v ČR působí společnost pod dvěma obchodními značkami – ČSOB a Poštovní spořitelna, která využívá pro svou činnost rozsáhlé síť České pošty. Klienti ČSOB jsou obsluhováni na 246 pobočkách v ČR, klienti Poštovní spořitelny jsou obsluhováni prostřednictvím 51 Finančních center Poštovní spořitelny a zhruba na 3 320 obchodních místech České pošty. ČSOB i Poštovní spořitelna dále poskytují své služby prostřednictvím distribučních kanálů v rámci skupiny ČSOB a různých různých distribučních kanálů přímého bankovníctví.

⁶⁶ Skupina KBC, jejíž součástí je i skupina ČSOB, je multikanálová bankopojišťovací skupina s tradičně silnou tržní pozicí v Belgii. Skupina KBC se zaměřuje především na klientelu v oblasti retailu, malých a středních podniků a privátního bankovníctví, ale je aktivní i v korporátním bankovníctví a v obchodování na trzích.

Skupina ČSOB staví na pevném a dlouhodobém partnerství s každým klientem, ať už v oblasti osobních a rodinných financí, ve financování malých a středních firem nebo v korporátním financování.⁶⁷

Obrázek č.3 : Logo společnosti ČSOB

Zdroj: www.csob.cz

9. Investiční poradenství ČSOB

Výsledky a výroční zprávy posledních několika let ukazují, že společnost ČSOB, a.s. je v oblasti investic velmi úspěšná. Snaží se přinést klientům vždy něco nového a patří mezi průkopníky trhu v oblasti investování. Chce nabízet svým klientům odpovídající poradenství, ne se jen zabývat jednorázovými investicemi, ale snaží se jim nabídnout komplexní investiční poradenství.

Společnost ČSOB nabízí v rámci finančního poradenství klasické finanční poradce, kteří mají všeobecný přehled o finančních produktech společnosti a dokáží samostatně klientovi pomoci při výběru vhodných produktů. Na druhou stranu jsou tu však k dispozici speciálně vyškolení finanční poradci, kteří jsou vždy odborně zaměřeni na určitý okruh finančních produktů a ti jsou nabízeni klientovi v případě, že klasický poradce nedokáže zodpovědět konkrétní informace klientovi.

⁶⁷ ČSOB a historie [online]. [cit 2010–1-5]. Dostupné z: <http://www.csob.cz/cz/Csob/O-CSOB/Profil-CSOB/Stranky/default.aspx>

Většinou se každý investor, který nemá příliš mnoho zkušeností v oblasti investování obrátí na pobočku společnosti a sjedná si schůzku s finančním poradcem. V tomto případě se klient setká s klasickým finančním poradcem společnosti ČSOB. Finanční poradce vyzjistí klientovy potřeby, představí sebe a společnost a vysvětlí klientovi jak postupovat v plánování investic tak, aby se dosáhlo správné kombinace jednotlivých finančních nástrojů. Pro správný postup při stanovení osobního finančního plánu klienta je potřeba, aby poradce vyzjistil o klientovi co možná nejvíce informací prostřednictvím úvodního dotazníku, který je zobrazen v příloze 1, na jejímž základě vyzjistí poradce příjmovou a výdajovou stránku klienta, zda má klient k dispozici nějaké volné finanční prostředky, jaký má přehled o finančních produktech a samotnou představu klienta ohledně plánování investic. Získané informace, které samozřejmě podléhají zákonu O ochraně osobních údajů, jsou zdrojem pro vytváření finančního portfolia.

Pokud však klient již nějaké znalosti o investování má a chtěl by své volné finanční prostředky zhodnotit pomocí např. cenných papírů, může využít služeb obchodníka s cennými papíry, společností Patria Finance, a.s., která spolupracuje se společností ČSOB, a.s..

Pokud klient projeví zájem o investování svých peněžních prostředků prostřednictvím finančního poradce společnosti ČSOB a.s., tak mu je nabídnuta možnost konzultace ohledně jednotlivých finančních produktů s odborně proškolenými poradci, kteří klientovi podrobně vysvětlí podstatu daného produktu. Po získání potřebných informací může klient společně se svým finančním poradcem projednat možnosti diverzifikace jednotlivých produktů.

Další možností na cestě od jednorázového prodeje k investičnímu poradenství je tzv. **ČSOB Klíčový plán**. Jeho cílem je naučit klienty rozkládat peníze do tří základních oblastí: **rezerva** (tzv. krátké peníze), **sný a přání** (tzv. střední peníze) a **zajištění** (tzv. dlouhé peníze).

ČSOB Klíčový plán je produkt, který připraví pro klienty řešení jejich finanční situace. S pomocí Klíčového plánu klienti zjistí, kde mají rezervy, kde je možné ušetřit a jak v dlouhodobém horizontu zajistit, aby jejich peníze vydělávaly. Měl by tedy poradit, který produkt skutečně klient potřebuje a proč. Z pohledu finančního poradce může správné

využívání Klíčového plánu pomoci k nalezení možného řešení pro klienty a přispět i k lepším obchodním výsledkům. Otevírá prostor pro rozhovor s klientem a buduje základ pro případné další schůzky. Primárně je Klíčový plán určen klientům, u kterých je zjištěna potřeba zhodnocení volných peněz, ale obecně platí, že tento plán se vyplatí každému.

„*Rezerva*“ se dá považovat za jeden ze základních cílů klienta. Slouží k řešení neočekávaných situací spojených s výpadky příjmů či neplánovanými výdaji. Podle společnosti ČSOB by výše rezervy měla odpovídat šesti měsíčním výdajům domácnosti. Do měsíčních výdajů domácnosti se počítají nutné životní náklady, pojištění a případné splátky úvěrů. Nepočítají se do nich pravidelné spoření či investice (např. stavební spoření, penzijní připojištění, investice do fondů, atd.).

Peníze v rezervě musí být vždy k dispozici co nejdříve a v potřebné výši. Klientům jsou doporučovány pro rezervu velmi likvidní produkty se stabilním výnosem. Upřednostňování zajímavých výnosů na úkor likvidity je možné jen v případě, pokud si chce klient splnit dlouhodobější cíle v oblasti snů a přání.

Pro posílení rezervní složky klientovi je zároveň doporučováno opatřit si kreditní kartu, příp. povolené přečerpání účtu, které mu mohou po krátkou dobu pomoci překlenout nenadálý výpadek příjmu či nečekané výdaje.

„*Sny a přání*“ jsou peníze, které klient investuje po vytvoření rezervy na dobu delší než jeden rok. Jde o peníze, které „vydělávají“ další peníze. Mohou potěšit zajímavým výnosem. V těchto případech se využívají podílové fondy či stavební spoření.

„*Zajištění do budoucna*“ jehož cílem je vytvořit si pravidelným spořením základ pro spokojené a klidné stáří. Obecně se doporučuje spořit si alespoň 10 procent svého příjmu právě na důchod. Ale pochopitelně záleží také na délce spoření. V tomto případě mohou finanční poradci využít kalkulačku pro výpočet doporučené částky spoření na důchod. Mezi nejvhodnější produkty patří penzijní fondy, pravidelné životní pojištění.

Aby byla klientovi poskytnuta maximální péče mohou finanční poradci při doplnění a výběru nejlepšího výsledku Klíčového plánu používat pomůcky, které klientovi pomohou v lepší orientaci nabízených doporučení. Patří mezi ně tzv. Poradenské mapy (slouží k představení a vysvětlení řešení klientovi), Klíčový plán v tužce (pomůcka pro prezentaci doporučení), různé druhy Kalkulaček a brožura „Investujte s přehledem“.

Samotný ČSOB Klíčový plán by měl mít v konečné verzi podobu komplexního přehledu o příjmech, výdajích klienta a navrhovaném investičním záměru.

Z hlediska investování do otevřených podílových fondů hraje důležitou roli tzv. **Investiční dotazník**. Ten slouží jako důležitý nástroj v rámci uplatnění portfolia a vytváří soulad mezi klientovou investiční povahou (tolerancí k riziku) a rizikovým profilem nabídky (alokace třídy aktiv). Poskytuje bance nejen informace, které jí pomůžou nalézt cestu při stanovení doporučení, ale také současně všem zúčastněným stranám poskytuje právní ochranu. Tento dotazník je výhodný ze strany klienta, protože omezuje prostor pro chybnou investici a omezuje tedy ztráty klientů, zvyšuje potenciál výnosu klientova portfolia (rozložení investic tak, aby se vzájemně podporovaly) a eliminuje příčiny panického chování investorů.

Ovšem tento dotazník neposkytuje výhody jen klientům, ale také samotné bance. Pomocí dotazníku se zvyšuje kvalita poradenství a standardizuje poradenská činnost. Odkrývají se možnosti v oblasti získávání nových peněz a dotazník poskytuje množství informací, které lze obchodně využít.

V některých případech se může stát, že klient odmítne investiční dotazník vyplnit, v tom případě je potřeba tento postoj zaznamenat do dotazníku a nechat klienta podepsat tzv. „Prohlášení - revers“, že klient investuje v rozporu se svým investičním profilem a na vlastní riziko, je nutné nechat klientem podepsat toto prohlášení v případě, že trvá v rámci transakčního přístupu na investici do fondu s vyšším stupněm rizika, než odpovídá jeho profilu nebo trvá v rámci portfolio přístupu na vyšším objemu investice do akciové složky, než odpovídá jeho profilu.

V současné době je používán inovovaný investiční dotazník, který vychází z jednotné strategie KBC, která je uplatněna nejen v Belgii, ale i zemích střední a východní Evropy, kde KBC působí (ČR, Maďarsko, Polsko, Slovensko). S účinností od 1.12.2008 (účinnost novely zákona č. 256/2004 Sb. o podnikání na kapitálovém trhu.) přišla i povinnost určovat investiční profil klienta podle nových pravidel a podle nového investičního dotazníku. Nový investiční dotazník s ohledem na komplexní posouzení a pohled na klienta v sobě kombinuje dvě části:

- faktickou (objektivní)
- a pocitovou (subjektivní).

Každá z těchto oblastí má svou váhu a je nesmírně důležitá při stanovení odpovídajícího investičního profilu klienta.

Na základě vyplnění investičního dotazníku zjistí banka investiční profil klienta. Díky tomu může banka nabídnout klientovi nejvhodnější doporučení na zhodnocení jeho peněz prostřednictvím investice do podílových fondů. Tímto způsobem se nabídnou klientovi dvě možné cesty:

- doporučení na základě tzv. transakčního přístupu
- doporučení na základě portfolio přístupu.

Při **transakčním přístupu** se nezkoumá portfolio klienta komplexně, ale zabývá se každou jednotlivou investicí zvlášť. Transakční přístup je vhodné používat v následujících situacích:

- jedná se o klienta, který se společností ještě nikdy neinvestoval,
- jedná se o výrazně staršího klienta a pochopení portfolio přístupu by bylo pro něj velmi složité,
- u nezkušeného investora, kterého potřebuje finanční poradce nejdříve přesvědčit o kvalitě poradenství a vybudovat s ním vztah.

Při tomto přístupu se zjistí s klientem jeho investiční profil na základě nového investičního dotazníku se nabídne pouze fond maximálně se stupněm rizika odpovídající investičnímu profilu klienta.

Naopak při **portfolio přístupu** se portfolio klienta zkoumá komplexně. Posuzuje se rozložení všech finančních prostředků podle jeho rizikového profilu a snaží se o získání informací o finančních prostředcích v jiných bankách (vklady v bankách, depozita, termínované vklady, investice do podílových fondů, penzijní připojištění, stavební spoření, životní pojištění).

Portfolio přístup vnímá společnost jako krok k budování lepšího poradenství, ale také jako obchodní příležitost pro získání nových aktiv pod vlastní správou.

Na základě zjištěného investičního profilu podle nového investičního dotazníku mohou být klientovi nabídnuty i fondy se stupněm rizika vyšším, než odpovídá zjištěnému investičnímu profilu. Celková rizikovost portfolia by však měla odpovídat tomu, jak velké riziko je klient ochoten akceptovat.

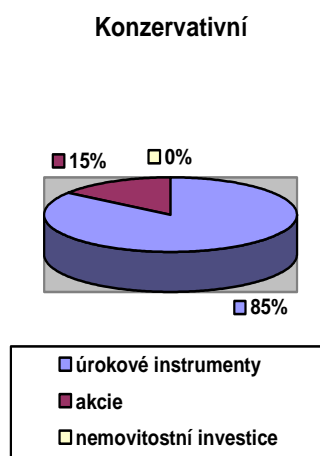
Výsledkem jednání s klientem by měla být dohoda o krocích, jak se k cílovému portfoliu dostat a o časovém horizontu dosaženého cílového stavu. Vždy by se měla začínat naplňovat aktiva od nejméně rizikových.

Každému investičnímu profilu je přiřazen doporučený rozsah rizikové kategorie fondů 1 (nejnižší riziko) až do 7 (nejvyšší riziko). Rizikem je zde chápáno velikost možné odchylky od očekávaného průměrného výnosu. Na výši tohoto rizika má vliv především složení portfolia fondu. Aktualizace řazení je prováděna čtvrtletně. Zařazení fondu do rizikové kategorie je uvedeno na internetu a může se v čase výjimečně změnit podle toho, do jaké míry kurz fondu kolísá.

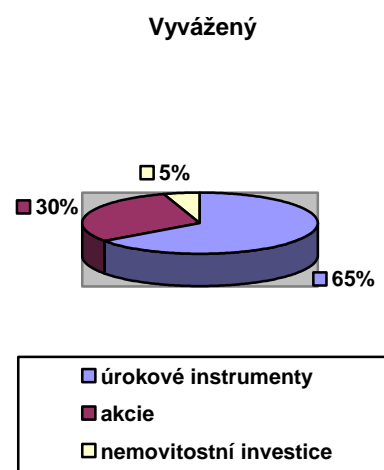
Pro každý investiční profil existuje tzv. "modelové" neboli cílové portfolio mezi něž patří:

Graf č.1: Modelová portfolia (1)

1. Konzervativní portfolio (1)

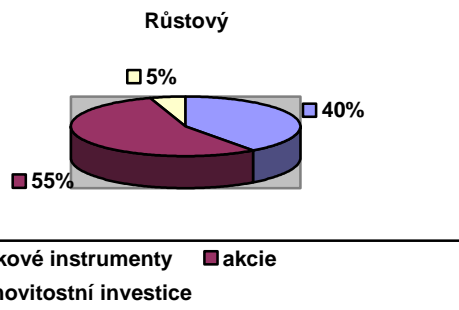
2. Vyvážené portfolio (1 až 2)

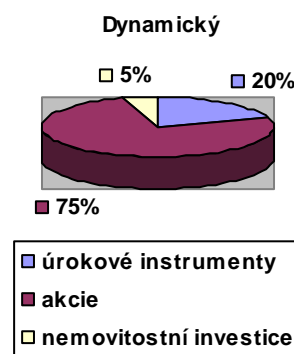
Zdroj: Intranetové stránky ČSOB

Graf č. 2: Modelová portfolia (2)

3. Růstové portfolio (1 až 3)

4. Dynamické portfolio (1 až 7)

Zdroj: Intranetové stránky ČSOB

Složení portfolia

Úrokové instrumenty

U úrokových instrumentů je dopředu známý výnos či závislost na pohybu úrokových sazeb – jedná se o depozitní produkty, dluhopisy, fondy peněžního trhu, část smíšených a zajištěných fondů, stavební spoření, výrazná část penzijního připojištění.

Typičtí zástupci – ČSOB Spořicí účet, KBC Multichash CSOB CZK, ČSOB Bond Mix, KBC Czechrenta, atd..

Akcie

Akcie jsou závislé na vývoji na akciových trzích – jedná se o akcie, akciové fondy, část smíšených a zajištěných fondů, část penzijního připojištění.

Rozlišují se na tzv. „jádro“ a „satelit“. Základem akciové složky by vždy měly být fondy, které představují tzv. „jádro“. Jádro: akcie či akciové fondy s globálním zaměřením – ČSOB Akciový mix, KBC Equity World Fund. Satelity: akcie či akciové fondy zaměřené tematicky, sektorově, geograficky – ČSOB Akciový fond Vodního bohatství, ČSOB Akciový fond BRIC, ČSOB Akciový fond – Střední a Východní Evropa.

Nemovitostní investice

Jedná se o nepřímé investice do nemovitostí prostřednictvím cenných papírů – nemovitostní fondy, akciové fondy orientované na realitní sektor. Typičtí zástupci – *ČSOB Realitní mix*.

Alternativní investice

Další investice – jiné třídy aktiv či jiné mechanismy pro výpočet výnosu – např. komoditní fondy, hedge fondy.

V současné době není v nabídce společnosti ČSOB žádný typický zástupce (společnost připravuje otevřený podílový fond v českých korunách ČSOB Komodity).

Po domluvě klienta s poradcem na osobním finančním plánu však práce finančního poradce nekončí. Jak již bylo řečeno, cílem společnosti ČSOB je zajistit klientovi komplexní péči v oblasti investičního poradenství, proto je finanční poradce klientovi neustále k dispozici, informuje ho o významných změnách, které by se týkaly případně uzavřených smluv či navrhovaného řešení, o novinkách na trhu apod..

10. Finanční produkty společnosti ČSOB, a.s.

Společnost ČSOB nabízí svým klientům široké portfolio finančních služeb a produktů. Ty zahrnují nejen klasické produkty platebního styku a firemního financování, ale také inovativní řešení vhodná pro řízení osobních a firemních rizik a investice velkého rozsahu. V této nabídce patří skupina ČSOB mezi přední hráče domácího trhu. Ve všech případech se jedná o klientsky vstřícné produkty s evropským know-how a kvalitou, které klientům zabezpečí maximální ochranu proti rizikům a ošetření jejich potřeb.

Nabídku společnosti ČSOB lze konkrétně rozdělit do čtyř základních skupin, a to na depozitní produkty (běžný účet, termínované vklady, spořicí účty), investiční produkty (investice do fondů na tuzemském a zahraničním finančním trhu), produkty finančního a kapitálového trhu (finanční deriváty jako jsou měnové opce, devizový swap, forward

apod.) a produkty skupiny ČSOB (penzijní připojištění, stavební spoření a životní pojištění).

Depozitní produkty:

- **Konto**
 - vhodné pro klienty, kteří využívají bankovní služby v malém objemu
 - vedený v Kč
 - pro majitele účtu a disponenta mezinárodní platební karta VISA Elektron
 - povolené přečerpání účtu (až do dvojnásobku čistého měsíčního příjmu)
 - zdarma 2 příchozí a 2 odchozí elektronické platby
 - zdarma 2 výběry z bankomatů ČSOB
- **Aktivní konto**
 - je vhodný pro klienty, kteří využívají bankovní služby aktivně, příp. chtějí využívat jeden účet pro celou rodinu
 - nepřetržitý přístup k penězům
 - zdarma embosovaná platební karta
 - možnost povoleného přečerpání účtu a vydání ČSOB Kreditní karty
 - 10 odchozích a 5 příchozích plateb je zdarma
 - 5 výběrů z bankomatů ČSOB je zdarma
- **Exkluzivní konto**
 - spadá sem nejširší nabídka služeb v rámci jednoho konta.
- **Termínovaný vklad**
 - vklad určený občanům i firmám k zhodnocení jednorázově vložených volných peněžních prostředků, které jsou úročeny výhodněji než na klasickém běžném účtu.
 - vedení účtu je zdarma (vč. zasílání výpisů)

- vedení účtu je zdarma (vč. zasílání výpisů)
- automatická obnova vkladu
- možnost vedení účtu v cizích měnách
- délka trvání vkladu od 7 dnů do 1 roku
- úrokové sazby jsou závislé na délce trvání vkladu a objemu vložených peněz

- **Termínovaný vklad Plus**

- vklad určený občanům k bezpečnému uložení jednorázově vložených peněžních prostředků na delší časové období (pro kratší období je výhodnější ČSOB Spořicí účet). Peníze na účtu jsou úročeny výhodnější úrokovou sazbou než na klasickém běžném účtu.
- délka trvání vkladu je 2 a 3 roky
- možnost výběru 20 % vkladu kdykoli bez sankce
- vedení účtu v českých korunách

- **Spořicí účet**

- účet určený občanům, podnikatelům i firmám ke zhodnocení volných finančních prostředků s možností průběžného ukládání všech peněz, které aktuálně nepotřebujete.
- vedení účtu zdarma (vč. zasílání výpisů)
- možnost vkládání peněz kdykoliv a v libovolné výši
- vedení v českých korunách i dalších měnách
- úroková sazba závislá na délce výpovědní lhůty a výši prostředků na účtu
- měsíční nebo čtvrtletní připisování úroků podle délky výpovědní lhůty.

Investiční produkty:

- **Podílové fondy**

- jsou produkty určené občanům i firmám k zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím investičních fondů na tuzemském a zahraničním finančním trhu.
- možnost investování již od 500 Kč
- pomoc zkušených poradců s výběrem nejvhodnějšího fondu
- úspora na daních – po 6 měsících trvání neplatí klient žádnou daň z výnosu
- více než 230 fondů, investování do různých regionů, oborů a typů finančních aktiv
- podle investičního zaměření, výše rizika, výnosu nebo doporučené délky investice se fondy dělí na:

1) **zajištěné fondy** – jsou vhodné zejména pro opatrné investory. Záměrem zajištěných fondů je ochránit počáteční investovanou částku před poklesem hodnoty ke dni splatnosti fondu a zároveň zachovat potenciál výnosu. Jedná se o produkty určené občanům i firmám ke zhodnocování volných finančních prostředků prostřednictvím investice na finančních trzích.

- u těchto fondů je počáteční investice již od 5 000 Kč
- zajištěné fondy umožňují podílet se na obvykle nadprůměrném růstu akcií se zajištěním návratnosti vložených prostředků při splatnosti a jsou vydávány na dobu určitou.
- jednotlivé zajištěné fondy se liší svou strukturou = způsobem výpočtu výnosu a hodnotou parametrů, které jsou dány vždy na začátku upisovacího období fondu. Některé fondy nabízí vyplacení určitého minimálního výnosu ke dni splatnosti („best of“), který může být sám o sobě poměrně zajímavý, ale cílem je dosažení podstatně vyššího výnosu. Vstupní poplatek v upisovacím období je ve výši 2% a je to jediný poplatek, který klient platí, pokud drží investici do splatnosti (při prodeji před splatností se platí 1%, které pokrývá náklady fondu spojené s odprodejem malého objemu). Klient

je zdarma informován o vývoji své investice v pravidelném čtvrtletním výpise. Stát osvobozuje tyto investice po 6 měsících od daně (platí pro osoby s rodným číslem), což dále zvyšuje výnos.

2) **fondy peněžního trhu** – tyto fondy investují do bezpečných a krátkodobých dluhopisů nebo využívají termínované vklady bank. Jsou nejméně rizikové a jejich výnos je zpravidla vyšší než úroky na termínovaných vkladech (např. KBC Multi Cas, KBC Multi Cas CAD aj.),

3) **dluhopisové fondy** – investují převážně do střednědobých dluhopisů. Jejich hodnota může v kratším období mírně kolísat, očekávaný výnos je však dlouhodobě vyšší než u fondů peněžního trhu (např. ČSOB bond mix, ČSOB dluhopisových příležitostí aj.),

4) **akciové fondy** – investují prostředky převážně do akcií a mohou tak dosáhnout velice zajímavého zhodnocení. Výkyvy a poklesy cen těchto fondů však mohou být také značné, proto jsou tyto fondy doporučovány na delší investiční horizont (např. Horizon Acces India, ČSOB akciový mix, EMIF Brazil aj.),

5) **smíšené fondy** – investují současně do akcií, dluhopisů a nástrojů peněžního trhu. Jejich součástí jsou také profilové fondy, které jsou vytvořeny na míru investičnímu profilu klienta.

Profilové fondy - jsou ideální střednědobou investicí, která vychází z osobního investičního profilu klienta. Tyto fondy jsou vhodné pro jednorázové i pravidelné investice. Profilové fondy jsou podmnožinou smíšených fondů. Jejich investice směřují současně do dluhopisů, akcií a nástrojů peněžního trhu.

- ČSOB nabízí podle investičního zaměření klienta 4 profilové fondy:

1) **ČSOB Konzervativní fond** – tento fond upřednostňuje stabilitu hodnoty vložených peněžních prostředků. Průměrný výnos investice prostřednictvím tohoto fondu by měl v daném investičním horizontu mírně převýšit výnosy z termínovaných vkladů u bank. Doporučený investiční horizont pro takto realizované investice je 2 roky.

2) **ČSOB Vyvážený fond** - Snahou fondu je dosažení průměrného výnosu převyšujícího výnos z bankovních vkladů o několik procent. Hodnota investice může v průběhu období kolísat, ve střednědobém časovém horizontu by však neměla klesat. Doporučovaný investiční horizont pro takto realizované investice je 3 roky.

3) **ČSOB Růstový fond** - fond vychází z požadavku na výnos podstatně převyšující vklady u bank. Z toho vyplývá i významné riziko poklesu investice pod výchozí hodnotu ve střednědobém horizontu. Doporučované investiční období pro takto realizované investice je 5 let.

4) **ČSOB Dynamický fond** - fond vychází z požadavku na maximální zhodnocení vložených peněžních prostředků. Hlavním cílem je co nejvyšší zhodnocení a na možné výkyvy cen v průběhu investice není v rozhodující míře brán zřetel. Doporučený investiční horizont pro takto realizované investice je 7 let.

Produkty finančního a kapitálového trhu:

V rámci řešení optimalizace investičního portfolia z pohledu finančního poradce společnosti ČSOB jsou vybrány pouze ty produkty, které nabízí společnost z pohledu klasického finančního poradenství.

Těchto finančních derivátů využívají především zkušenější a movitější klienti, kterým bývá přidělen finanční poradce, který je odborně proškolen na tuto problematiku a dokáže poskytnout klientovi maximální péči.

Produkty skupiny ČSOB:

- **ČSOB Penzijní připojištění**
 - státní příspěvek až 150 Kč měsíčně (až 1800 Kč ročně),
 - daňové úlevy až 1 800 Kč ročně,

- možnost získat příspěvky zaměstnavatele,
- vedení účtu penzijního připojištění a zasílání výpisů zdarma.
- klientům je nabízeno toto pojištění ve formě ČSOB Penzijní fond Progres nebo ČSOB Penzijní fond Stabilita.

ČSOB Penzijní fond Progres usiluje o nadprůměrné zhodnocení finančních prostředků v delším časovém horizontu, individuálním přístupem ke klientům, minimalizací investičních rizik. Je vhodný pro klienty mladší 45 let (spoření je dlouhodobé, minimálně 15 a více let).

ČSOB Penzijní fond Stabilita je konzervativní investiční strategií zaměřenou na stabilní roční zhodnocování prostředků v kratším časovém horizontu, eliminací investičních rizik a je jedním z velkých poskytovatelů penzijního připojištění v ČR. Je vhodný pro klienty starší 45 let, kteří dávají přednost stabilním výnosům, oceňují zázemí velkého fondu a kratší dobu spoření.

- **Životní pojištění**

- ČSOB Životní pojištění nabízí širokou paletu životních pojištění pro individuální potřeby každého klienta. Zájemce o pojištění může v současné době zvolit pojištění buď s běžně placeným pojistným, nebo s jednorázovým vkladem na počátku uzavření smlouvy.

Maximal Invest je pojištění určené občanům ČR i cizincům ve věku od 18 do 91 let. Jde o unikátní spojení investice do programu investování (fond Světový strom 13) a pojistné ochrany. Tento produkt umožňuje dlouhodobé zhodnocení investovaných prostředků. Jednorázový vklad je v min. výši 30 000 Kč a fixní doba spoření je 5 let a 6 měsíců. Mezi výhody patří:

- ke dni splatnosti zajištěna 100% návratnost vkladu plus výnos minimálně 10,43 %, maximální zhodnocení 52,75 %,
- je-li potřeba, jsou finanční prostředky dostupné již po 1. roce trvání pojištění,
- pojištění základních životních rizik zdarma,

- volba oprávněné osoby (dědice), které bude vyplaceno pojistné plnění bez odpočtu srážkové a dědické daně,
- možnost daňových odpočtů až 12 000 Kč ročně pro klienty starší 54 let.

Maximal/Otpimal je životní pojištění s pravidelnými platbami, které je určeno klientům ve věku od 18 do 65 let. Jednotlivé varianty programu (Optimal, Optimal 60, Maximal, Maximal 60, Optimal 60 Z a Maximal 60 Z) se liší podle způsobu investování pojistného a využití daňových úlev. U pojištění Maximal a Maximal 60 lze zvolit fond pro investování prostředků pojistného (dynamický, růstový, vyvážený, konzervativní, chráněný, akciový mix a finanční fond). Výše platby je v min. výši 400 Kč měsíčně a může být placeno ročně, pololetně, čtvrtletně a měsíčně. Mezi výhody tohoto pojištění patří:

- kvalitní pojistná ochrana, která se může měnit podle potřeb a věku pojištěného,
- volba investiční strategie,
- daňové úlevy,
- dostupnost finančních prostředků v případě potřeby,
- možnost sjednání životního pojištění s pojistnou částkou až 1 milion Kč (bez zdravotní prohlídky i předložení zdravotní dokumentace),
- platební prázdniny při neschopnosti hradit pojistné,
- mimořádné vklady,
- daňové úlevy formou odpisu zaplaceného pojistného z daňového základu ve výši 1 až 12 000 Kč ročně,
- široká nabídka pojistných krytí pro případ nenadálých životních komplikací:
 - trvalá plná invalidita následkem úrazu (při sjednání alespoň jednoho krytí zdarma),
 - trvalá plná invalidita následkem nemoci,
 - vážné nemoci,
 - úmrtí.

Stavební spoření:

- **Stavební spoření**

- spoření určené občanům i firmám k řešení stávající nebo budoucí bytové potřeby, které patří k nejtatraktivnějším finančním produktům na českém bankovním trhu. Skupina ČSOB je jednička na trhu stavebního spoření v České republice. Spoření je doplněno státní podporou pro občany ve výši 15% z ročně uspořené částky (maximálně však z 20 000 Kč). Podpora tak může činit až 3 000 Kč ročně. Mezi další přednosti v oblasti vkladů patří: stálá úroková sazba, osvobození připsaných úroků a státní podpory od daně z příjmů pro občany, pojištění vkladů ze zákona až do částky odpovídající 50 000 EUR, možnost založení dalších stavebních spoření (již bez státní podpory).

11. Základní charakteristika investora

Pro účely této diplomové práce byl za investora vytipován klient - fyzická osoba ve věku 31 let, který žije v domácnosti se svou partnerkou. V současné době má sice každý svůj stálý příjem, ale oba se podílejí na chodu domácnosti společně, tudíž mohou využívat oba dva příjmy. To je měsíční mzda u každého z nich + pravidelné čtvrtletní bonusy (dle pracovního výkonu) u zvoleného klienta. Zhruba za rok plánují svatbu a v blízké budoucnosti je plánováno i narození potomka.

Tento klient má základní teoretický přehled o finančních produktech jak z peněžního, tak z kapitálového trhu, který vyplynul z vyplnění úvodního dotaníku, který je uveden v příloze č.1, ale z důvodu časového vytížení nemá čas sledovat neustále se měnící trendy produktů na těchto trzích. Nebojí se částečně riskovat při investování, avšak chce mít zajištěny určité rezervy pro nepředvídatelné události (jako je koupě bytu či domu, narození dítěte apod.).

Pro efektivní pracování s penězi byla investorovi vypočtena průměrná měsíční mzda za celý kalendářní rok včetně bonusů. Ta činí 45.000 tisíc Kč měsíčně čistého. Potencionální investor má u naší společnosti zřízen běžný účet, na kterém si ponechává přiměřený zůstatek finančních prostředků pro okamžité potřeby a to ve výši 26.000 Kč. Dále měl uzavřen stavební spoření u jiné finanční instituce, které však nedávno skončilo a bylo rozhodnuto, že naspořené finanční prostředky ve výši 198.000 Kč uloží na základě doporučení svého známého na spořicí účet u jiné instituce.

12. Návrh konkrétního investičního portfolia

Protože v rámci klasického finančního poradenství ČSOB nejsou finanční poradci vyškoleni odborně na všechny finanční produkty, které nabízí tato společnost, a tudíž nedokáží ve většině případů sami vytipovat finanční instrumenty, které by byly v danou chvíli pro klienta nejvhodnější, jeví se jako nejlepší možnost využití Klíčového plánu ČSOB. Na základě uvedených informací v úvodním dotazníku, který je uveden v příloze č.1, jsou zadána tato data do softwaru, vytvořeného pro Klíčový plán ČSOB.

Stávající finanční situace klienta

Příjmy domácnosti za měsíc	45 000 Kč
Výdaje domácnosti za měsíc	35 000 Kč
Úspory (bankovní účty, spoření apod.)	224 000 Kč
Plánované výdaje	?
Počet členů domácnosti	2
Měsíční rezerva	5 800 Kč

Osobní Klíčový plán lze z hlediska struktury rozdělit do tří na sebe navazujících částí:

Investiční plán klienta

Tabulka č. 3 : Investiční plán

Cíl	nástroj	částka	frekvence
Rezerva	termínovaný vklad Plus	40 000 Kč	Jednorázový vklad po dobu 3 let
	Fond peněžního trhu(KBC Multi Cash CSOB CZK)	30 000 Kč	Jednorázový vklad po dobu 2 let

Sny a přání	Podílové fondy - zajištěný	30 000 Kč	Jednorázový vklad
	Stavební spoření	1 700 Kč	měsíčně

Zajištění	Penzijní připojištění Progress	500 Kč (+ 500 Kč příspěvek od zaměstnavatele)	měsíčně
	Životní pojištění Optimal v kombinaci s úrazovým pojištěním	500 Kč	měsíčně
	Profilový fond - růstový	12 000 Kč	měsíčně

Zdroj: vlastní zpracování

Ve výše uvedeném Klíčovém plánu lze vidět jednotlivé produkty, které byly klientovi navrženy. V oblasti „rezerv“, které slouží především k řešení neočekávaných situací bylo klientovi doporučeno investovat do termínovaného vkladu Plus a fondu peněžního trhu. Oba tyto produkty patří mezi velmi likvidní produkty se stabilním výnosem. Termínovaný vklad Plus byl klientovi navržen z důvodu toho, že má vyšší úrokovou sazbu než běžný účet a dokonce i než spořicí účet ČSOB. Z hlediska ukládání peněžních prostředků do fondu peněžního trhu je zajištěna stabilita investic prostřednictvím vysoce bezpečných, krátkodobých finančních instrumentů a úroková sazba u tohoto fondu je vyšší úroková sazba než na termínovaném a spořicím účtu.

I když jako i u ostatních fondů, zde není samozřejmě zajištěno, že hodnota investice a příjem z ní nebude v čase kolísat a není zde také zaručena návratnost původní investice

Jelikož má klient v dohledné době (cca. 3 roky) v plánu větší výdaj finančních prostředků, jsou oba tyto produkty vhodné vzhledem k nízké míře rizikovosti, rychlému přístupu k peněžním prostředkům a možnosti zajištění těchto prostředků s ustáleným výnosem.

V oblasti „snů a přání“ jsou klientovi nabídnuty takové instrumenty, které vytvoří rezervy na delší dobu a které mohou potěšit zajímavým výnosem. Klient se zmínil o plánované koupi bytu, proto mu bylo navrženo stavební spoření, které již jednou měl a zná tedy výhody tohoto spoření. U podílového zajištěného fondu, který je vhodný zejména pro opatrné investory, je záměrem ochránit počáteční investovanou částku před poklesem hodnoty ke dni splatnosti fondu a zároveň zachovat potenciál výnosu. Jedná se o poměrně jednoduchou formu investování, avšak pokud by klient chtěl využít investice do těchto fondů, získat informace o investiční strategii a způsobu zajištění jednotlivých fondů, je potřeba, aby se obrátil na specialisty ČSOB, kteří jsou odborně vyškoleni pro tyto fondy.

V oblasti „zajištění“, jehož cílem je především zajistit pravidelným spořením základ pro budoucnost klienta, byly navrženy standardní produkty jako je životní a penzijní připojištění, které slouží jako bezpečné formy spoření s možností snížení daňového základu. U životního pojištění byla ještě doporučena kombinace s úrazovým pojištěním, které je platné jak u nás, tak i v zahraničí. V případě profilového růstového fondu se sice objevuje významné riziko, protože hodnota investice může klesat pod výchozí hodnotu, avšak na druhou stranu se jedná o možnost využití potenciálu vysokého výnosu při dlouhodobém investování. Tento fond byl klientovi nabídnut na základě úvodního pohovoru, kdy klient uvedl, že se nebojí částečně riskovat. Jelikož mu byly nabídnuty relativně konzervativní finanční instrumenty, mohl by být tento fond z hlediska výnosu zajímavou nabídkou pro klienta.

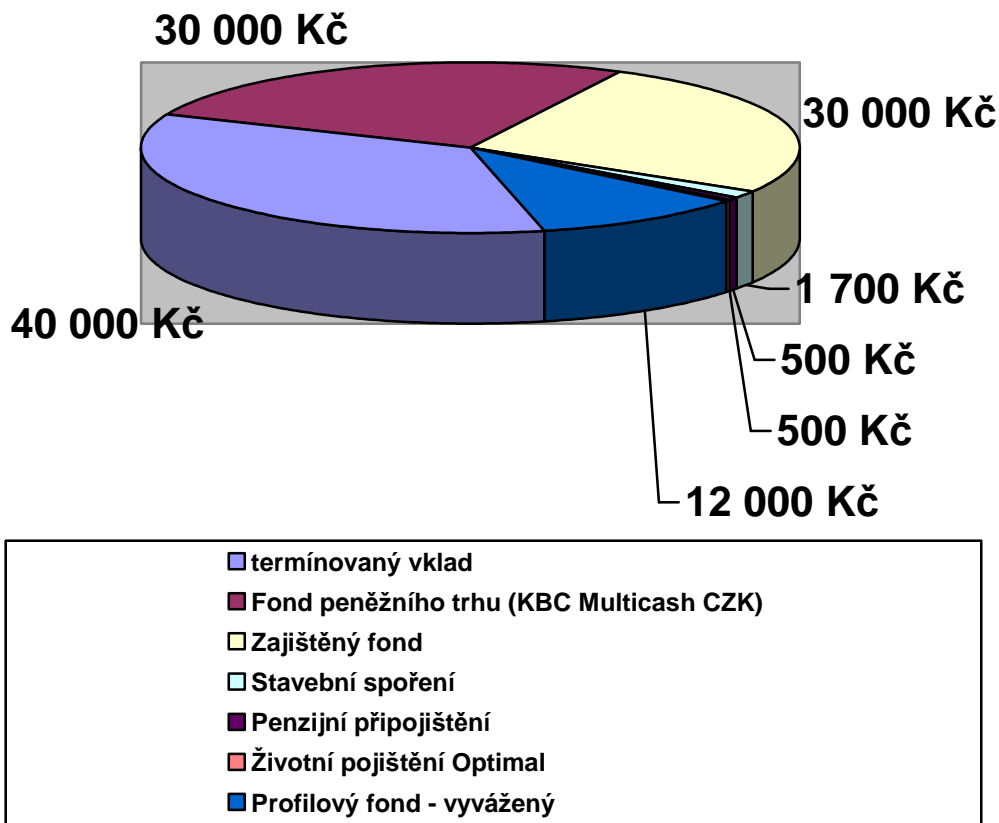
Produkty, které ČSOB Klíčový plán zahrnuje, se dají klasifikovat jako málo rizikové investiční instrumenty, snad jen kromě výše uvedeného profilového fondu.

Aby byla poskytnuta klientovi maximální péče nabídla bych mu z pohledu finančního poradce vyplnění Investičního dotazníku, který je důležitý pro splnění reálných investičních cílů tak, aby složení portfolia odpovídalo klientovu investičnímu portfoliu. Z důvodu toho, že klient má v plánu použít část svých úspor během příštích let, spadá klient do konzervativního typu portfolia, ve kterém jsou zahrnuty z větší části úrokové instrumenty v kombinaci s akciemi.

Z vyhodnocení Klíčového plánu a Investičního dotazníku, které jsou uvedeny v příloze č. 4 a č. 5, bych navrhovala klientovi takové portfolio, ve kterém bude investovat do konzervativních instrumentů, jako jsou termínovaný vklad Plus, Fond peněžního trhu(KBC Multi Cash CSOB CZK), stavební spoření, životní pojištění Optimal a penzijní připojištění Progres, které mohou klientovi zajistit stabilní likvidní finanční rezervy, pro jeho budoucí nejistý vývoj. V oblasti – spoření, byly klientovi navrženy výše uvedené produkty tak, aby mu přinášely nejen výnosy, ale umožnili mu také využívat maximální státní podpory, daňové úlevy a zajištění proti riziku. Také bych klientovi doporučila ponechání části finančních prostředků na běžném účtu, přestože takový účet neslouží k zhodnocování peněžních prostředků, aby byly zajištěny prostředky pro budoucí platby uvedených produktů.

Jako další součástí uvedeného portfolia byly sice v Klíčovém plánu navrženy Profilový a Zajištěný fond, které mohou nabídnout klientovy zajímavé zhodnocení, avšak já bych navrhovala klientovi investovat oproti Profilovému fondu – růstovému do Profilového fondu vyváženého, tak aby bylo vytvořeno efektivní portfolio s ohledem na požadavky klienta týkající se přijatelné míry rizikovosti investic a zároveň se tím splnil požadavek konzervativního portfolia.

Graf č. 3: Portfolio klienta

Zdroj: vlastní zpracování

13. Porovnání vybraných produktů společnosti ČSOB, a.s. s ostatními produkty na trhu

Výše uvedené portfolio bylo navrženo z pohledu bankovního poradce ČSOB. Ovšem zásadním problémem je zde přímá vazba na konkrétní finanční instituci a není tedy možné, aby bankovní poradce společnosti ČSOB doporučil klientovi jiná finanční řešení, než která nabízí tato instituce a která by byla popřípadě pro klienta vhodnější. Pokud tedy klient netrvá na tom, aby byly alokovány veškeré peněžní prostředky do finančních produktů jedné instituce, je dle mého názoru výhodnější se obrátit na nezávislého finančního poradce. Ten má na rozdíl od bankovního poradce komplexní přehled o veškerých finančních produktech dostupných na trhu, je schopen sám

klientovi nabídnout možné řešení a může tak klientovi doporučit v dané chvíli co nejvýhodnější způsob zhodnocení jeho úspor.

Při porovnávání finančních produktů, které byly navrženy do klientova portfolia, s ostatními finančními produkty jiných institucí byly cíleně vybrány k srovnání jen termínovaný vklad a stavební spoření. Tento výběr vyplýval na základě možnosti získání porovnatelných údajů z internetových stránek. Ze získaných údajů lze pozorovat, že na finančním trhu jsou tyto produkty například výhodnější u jiných institucí než u společnosti ČSOB. Termínovaný vklad Plus u ČSOB je úročen fixní roční úrokovou sazbou 2,6 % po dobu 3 let. Při porovnání ostatních termínovaných vkladů od jiných finančních institucí se jeví jako výhodnější vklad u GE Money Bank, kde úroková sazba termínovaného vkladu na 3 roky je 2,75 % (ovšem počáteční vklad je zde podmíněn částkou 40.000 Kč), dále pak KB u které je úroková sazba 2,6 % srovnatelná s ČSOB.

Co se týče stavebního spoření, tam patří ČSOB a.s. mezi přední hráče na trhu. Společnost ČSOB nabízí ve svém programu úrokovou sazbu 2 %. Stejně je na tom i Modrá pyramida, Česká spořitelna, které nabízejí také 2 %, ovšem nepatrně se liší v ročním poplatku za vedení účtu. Stavební spořitelna Wüsterot nabízí úrokovou sazbu 2,20 %, ta by teda v danou chvíli byla nejvýhodnější.

Z výše uvedených údajů tedy vyplývá, že se dá najít výhodnější alternativa způsobu zhodnocení finančních prostředků v rámci celého finančního trhu než při výběru bankovních produktů pouze od jedné finanční instituce. Proto bych doporučovala v oblasti investování se obrátit na nezávislého finančního poradce, který zaručuje objektivitu a profesionalitu poradenství z hlediska nezávislosti a umí vyhledat nejvýhodnější produkty v rámci celého trhu.

14. Závěr

Cílem diplomové práce z teoretického hlediska bylo přiblížení a podrobnější vysvětlení pojmu finančního investování, finančního poradenství a všeho co k tomu náleží včetně charakterizování finančních nástrojů souvisejících s oblastí investování na současném trhu.

Široké veřejnosti se dostává pojem finančního investování většinou formou nedostatečně a všeobecně informujících letáků nebo zkreslujících reklam, a proto, zde byly popsány jak podstata samotného investování, tak i možnosti, kam může člověk investovat své volné finanční prostředky. Dále zde byla představena společnost Československá obchodní banka a.s. a popsána její strategie v rámci klasického finančního poradenství.

Tato společnost byla vybrána, protože je jednou z největších bankovních institucí v České republice, která nabízí nejen širokou škálu produktů, ale také kvalitní integrované služby.

Náplní praktické části diplomové práce byl návrh investičního portfolia z pohledu finančního poradce společnosti ČSOB. Finanční poradci v rámci klasického finančního poradenství ČSOB nejsou odborně vyškoleni na všechny finanční produkty, které nabízí tato společnost, a nedokáží ve většině případů sami vytipovat finanční instrumenty, které by byly v danou chvíli pro klienta nejvhodnější,

Na základě analýzy, která byla provedena pomocí úvodního dotazníku s klientem, byla navrhována taková investiční strategie, ve které bylo doporučeno klientovi jako nejlepší možné řešení použití Klíčového plánu a Investičního dotazníku.

Na základě vyhodnocení ČSOB Klíčového plánu vyplynulo, že produkty v něm obsažené se dají klasifikovat jako málo rizikové investiční instrumenty, kromě jednoho a tím je Profilový fond – růstový. Z hlediska vyhodnocení Investičního dotazníku bylo zjištěno, že klient spadá do konzervativního typu portfolia, ve kterém jsou zahrnuty z větší části úrokové instrumenty v kombinaci s akciemi.

Proto, aby bylo vytvořeno efektivní portfolio s ohledem na požadavky klienta týkající se přijatelné míry rizikovosti investic a zároveň se tím splnil požadavek konzervativního portfolio, bylo navrženo klientovi investovat do méně rizikového fondu.

Za optimální zhodnocení finančních prostředků tedy považuji investici konzervativního portfoliového typu s využitím kombinace úvodního dotazníku, Klíčového plánu a Investičního dotazníku. Tak by byla zajištěna maximální péče v oblasti investování a až po té, pokud by měl klient zájem o hlubší seznámení s jednotlivými bankovními produkty, bych klienta nasměrovala k jednotlivým finančním poradcům, kteří jsou odborně vyškoleni pro určitý okruh produktů.

Z porovnání vybraných produktů navrženého investičního portfolio s ostatními produkty na trhu byla ověřena hypotéza, že z hlediska možnosti výhodnějšího rozložení investic v rámci celého finančního trhu je lepší si zvolit nezávislého finančního poradce oproti bankovnímu poradci.

15. Seznam literatury:

- [1] DOČKAL, E. *Kam s penězi*. Rubico s.r.o.. Olomouc: 1998. ISBN 80-85839-20-2
- [2] DVOŘÁK, P. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Linde Praha a.s.:2005. 681 s. ISBN 80-7201-515-X
- [3] GLADIŠ, D. *Naučte se investovat*. 2. rozšířené vydání. Grada Publishing 2005. 174 s. ISBN 80-247-1205-9
- [4] JÍLEK, J. *Akciové trhy a investování*. Grada Publishing. Praha 2009. 656 s. ISBN 978-80-247-2963-3
- [5] KUPIELOVÁ, I. a kolektiv. *Bankovníctví pro střední školy a veřejnost*. Fortuna: Praha 1995. 208 s. ISBN 80-7168-273-X
- [6] KISLINGOVÁ, E. a kolektiv. *Manažerské finance*. C.H.Beck: Praha 2004. ISBN 80-7179-802-9
- [7] KOHOUT, P. A HLUŠEK, M. *Peníze, výnosy a rizika*. 2. rozšířené vydání. Ekopress, s.r.o.: Praha 2002. 214 s. ISBN 80-86119-48-3
- [8] MÁČE, M. *Platební styk, klasický a elektronický*. Grada Publishing: Praha 2006. 220 s. ISBN 80-247-1725-5
- [9] PŘIB, J. *Kdy do důchodu a za kolik*. 9.vydání. Praha: Grada Publishing 2007. 128 s. ISBN 978-80-247-2399-0
- [10] REVENDA, Z. a kolektiv. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3.vydání. Management Press: Praha 2000. 634 s. ISBN 80-7261-031-7, 634
- [11] SEKERKA, B. *Banky a bankovní produkty*. Profess consulting: Praha 1997. ISBN 80-85235-51-X
- [12] SMRČKA, L. *Osobní a rodinné finance*. Professional Publishing: Praha 2007. 257 s. ISBN 978-80-86946-412
- [13] SŮVOVÁ, H. a kolektiv. *Specializované bankovníctví*. Bankovní institut: Praha 2001. 398 s. ISBN 80-902243-2-6
- [14] SYROVÝ, P. A NOVOTNÝ, M. *Osobní a rodinné finance*. Grada Publishing: Praha 2005. 172 s. ISBN 80-247-0478-1
- [15] ŠULC, J. *Penzijní připojištění*. 2.vydání. Praha: Grada Publishing 2004. 196s. ISBN 80-247-0772-1

- [16] ULRICH, M., PFEIFEROV, D. *Bankovníctví*. Česká zemědělská univerzita: Praha 2005. 264 s. ISBN 80-213-0815-X
- [17] ŽERHOV, J. *Finance*. Česká zemědělská univerzita: Praha 2007. 205 s. ISBN 978-80-213-1692-8

Internetové zdroje:

- [18] Běžný účet [online]. [cit 2009-11-18]. Dostupné z:
<http://www.sfinance.cz/osobni-finance/informace/bezne-ucty/vyber-uctu/>
- [19] Druhy portfolií, [online]. [cit 2010-2-12]. Dostupné z:
<http://www.finexpert.cz/Rubriky/Vytvarime-investicni-portfolio/sc-17-sr-1-a-23409/default.aspx>
- [20] Etický kodex České bankovní asociace [online]. [cit 2009-12-3]. Dostupné z:
http://financnivzdelavani.webmagazine.cz/data/articles/down_65.pdf
- [21] Finanční poradenství [online]. [cit 2009-12-8]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/zpravy/finance/45398/>
- [22] Finanční poradenství, [online]. [cit 2010-1-4]. Dostupné z:
<http://www.penize.cz/18503-kdyz-se-rekne-financni-poradce>
- [23] Chyby investorů [online]. [cit 2009-11-27]. Dostupné z :
<http://www.investicniportfolio.cz/>
- [24] Indexové akcie [online]. [cit 2010-1-2]. Dostupné z:
<http://www.patria.cz/FondyDerivaty/ETF/Popis.html>
- [25] Investiční certifikáty [online]. [cit 2010-1-2]. Dostupné z:
<http://www.patria.cz/FondyDerivaty/Certifikaty/Popis.html>
- [26] Osobní finance [online]. [cit 2009-2-4]. Dostupné z : <http://www.penize.cz/15046-jak-uspesne-ridit-sve-osobni-finance>
- [27] Podílové fondy [online]. [cit 2010-2-15]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/kapitalovy-trh/informace/fondy/nevyhody/>

- [28] Pojišťovací nástroje [online]. [cit 2010–1-2]. Dostupné z:
http://finance.idnes.cz/pojistovaci-nastroje-ktera-rizika-lze-pojistit-ftp-poj.asp?c=A060707_101025_fi_osobni_vra
- [29] Pojišťovací nástroje [online]. [cit 2010–1-2]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/pojisteni/informace/zivotni/jak-vybrat/>
- [30] Portfolio investic [online]. [cit 2009–11-25]. Dostupné z :
<http://www.mesec.cz/clanky/rozsahle-portfolio-se-stava-neprehledne/>
- [31] Spořicí účet [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/sporici-ucty/co-to-je/>
- [32] Termínované vklady [online]. [cit 2010-2-17]. Dostupné z:
<http://www.finance.cz/bankovnictvi/informace/terminovane-vklady/proc-ho-zridit/>
- [33] Zákon o kolektivním investování [online]. [cit 2010-2-16]. Dostupné z:
http://business.center.cz/business/pravo/zakony/kolektivni_investovani/
- [34] Zákon o podnikání na kapitálovém trhu č.256/2004 Sb. [online]. [cit 2010-2-16].
Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/podnikani-na-kapitalovem-trhu/>

16. Přílohy

Příloha č. 1: Úvodní dotazník ČSOB, a.s.

Příloha č. 2: Poradenská mapa ČSOB 1

Příloha č. 3: Poradenská mapa ČSOB 2

Příloha č. 4: ČSOB Investiční dotazník

Příloha č. 5: ČSOB Klíčový plán

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Státní příspěvky u nových smluv (od 1.1.2000)

Tabulka č. 2: Spoření versus investování

Tabulka č. 3: Investiční plán

Seznam grafů

Graf č. 1: Modelová portfolia (1)

Graf č. 2: Modelová portfolia (2)

Graf č. 3: Portfolio klienta

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: Podstata finančního zprostředkování

Obrázek č. 2: Investiční trojúhelník

Obrázek č. 3: Logo společnosti ČSOB

Příloha č. 1 : Úvodní dotazník ČSOB, a.s.

1) Máte u naší společnosti založen běžný účet nebo nějaký jiný produkt?

ANO

NE

2) Jaký je Váš postoj k investování? Popište několika slovy, co pro Vás investování znamená:

.....
.....

3) Jaké jsou Vaše dosavadní zkušenosti s finančním trhem?

ANO NE

• Běžný nebo spořicí účet	☐	☐
• Vkladní knížky	☐	☐
• Termínované vklady	☐	☐
• Stavební spoření	☐	☐
• Penzijní připojištění	☐	☐
• Kapitálové nebo investiční pojištění	☐	☐
• Podílové fondy	☐	☐
• Obchodování s cennými papíry	☐	☐

4) Pokud jste dodnes neinvestovali, z jakého důvodu?

.....
.....

5) Jaký je Váš čistý měsíční příjem, Vaše výdaje? A jaké částky si můžete dovolit investovat v příštích obdobích?

.....
.....

6) Chcete využívat pro svá investiční rozhodnutí služeb profesionála, nebo se chcete spoléhat pouze na své vlastní schopnosti?

.....
.....

7) Kolik času věnujete získávání nových informací a znalostí z oblasti investování?

.....
.....

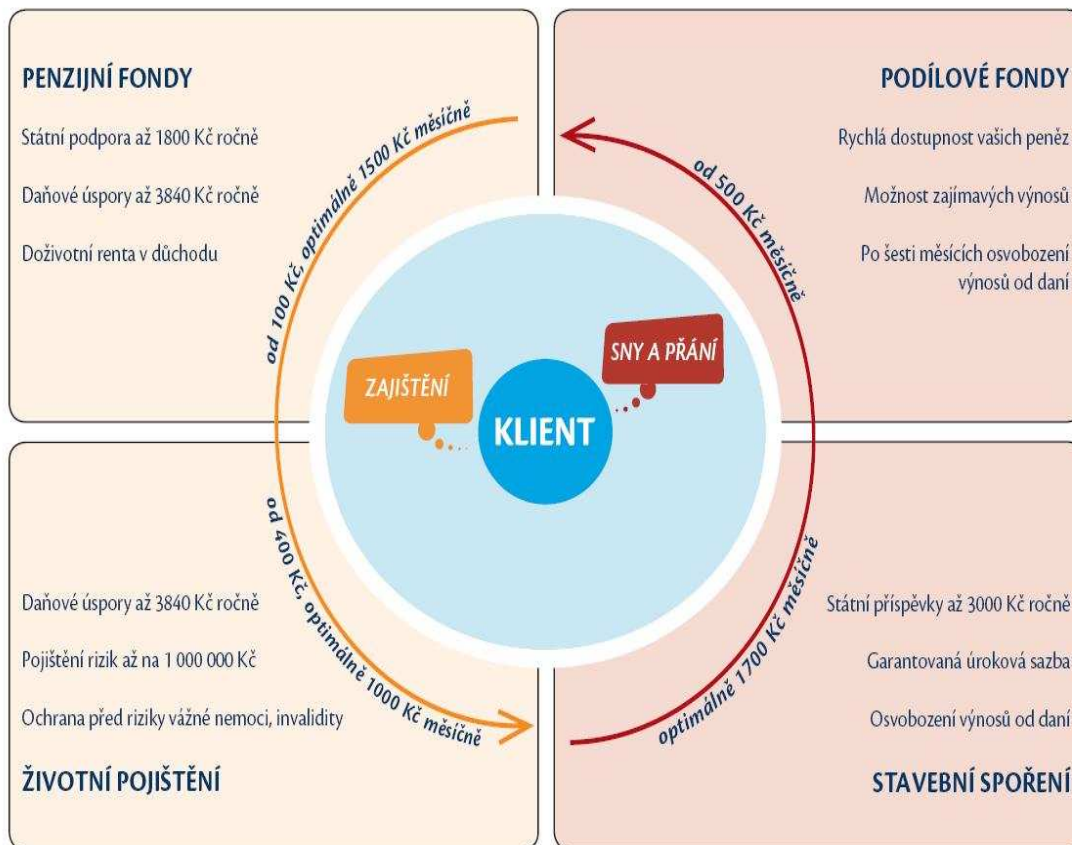
8) Děje se tak pravidelně / plánovaně nebo spíše nahodile? Proč?

.....
.....

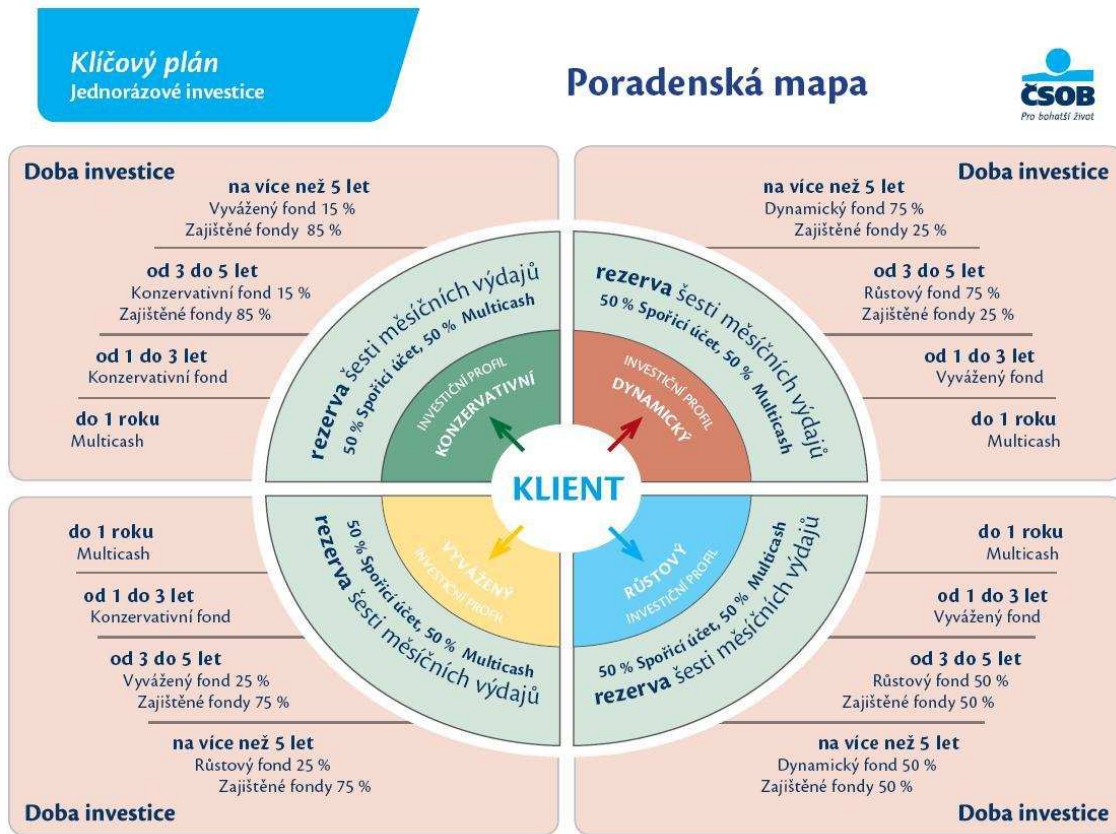
Příloha č.2 : Poradenská mapa ČSOB 1

Klíčový plán
Pravidelné investice

Poradenská mapa

Příloha č. 3 : Poradenská mapa ČSOB 2

Příloha č. 4: ČSOB Investiční dotazník

ČSOB Investiční dotazník

- Pomůžeme vám s výběrem nevhodnější investice

Investiční dotazník byl navržen tak, aby stanovil váš osobní investiční profil a pomohl při rozhodování o výběru investic. Uplatnění výsledků dotazníku při výběru a rozvržení investic přispívá k odstranění nejčastějších příčin chybování v investičním chování, které následně mohou vést ke ztrátám. V dotazníku jsou uplatněny mezinárodní zkušenosti a poznatky předních finančních institucí.

Jakou část svých úspor budete během příštích 3 let potřebovat na již stanovené účely či výdaje?

- Pouze menší část svých úspor.
- Přibližně polovinu svých úspor.
- Téměř veškeré své úspory.

Poznámka: Plánujete-li použít téměř veškeré své úspory během následujících tří let, doporučujeme vám využít investice odpovídající konzervativnímu profilu. V tom případě nemusíte odpovídat na otázky číslo 1 až 7.

1. S jakými formami spoření a investování máte zkušenosti?

- Běžný účet, termínovaný vklad nebo spořicí účet. 0
- Stavební spoření, penzijní fondy, fondy peněžního trhu. 10
- Dluhopisy, dluhopisové fondy a zajištěné fondy. 20
- Mám zkušenosti s investicemi do akcií, akciových fondů, a/nebo průběžně sleduji dění na finančních trzích. 30

Výsledný počet bodů:

2. Do které věkové kategorie patříte?

- Do 34. 0
- 35 až 44. 5
- 45 až 54. 10
- 55 až 64. 5
- 65 a více. 0

Výsledný počet bodů:

3. Kolik osob je závislých na vašem příjmu?

- Pouze já sám(a). 10
- 1 až 3 osoby. 5
- Více než 3 osoby. 0

Výsledný počet bodů:

4. Který popis nejlépe vystihuje vaše investiční preference?

- Oceňuji ochranu hodnoty vložené investice i v případě, kdyby to bylo na úkor výnosu. 0
- Hledám vyšší výnos a jsem proto připraven/připravena podstoupit vyšší riziko. 5
- Hledám nejvyšší možný výnos a z tohoto důvodu akceptuji i výrazné kolísání hodnoty investované částky (riziko). 10

Výsledný počet bodů:

ČSOB Private Banking

5. Přirozenou vlastností investic s potenciálem vyšších výnosů je výraznější kolísání jejich hodnoty. Představte si, že se během jediného týdne hodnota vaší investice sníží o 10 %, například ze 100 000 Kč na 90 000 Kč. Jak byste reagoval/a?

- Okamžitě prodám všechny své investice a zabráním tak dalším ztrátám. 0
- Počkám. Bude-li pokles pokračovat, rozhodnu se pro prodej. 5
- Zachovám klid. Jako obvykle půjde jen o dočasný pokles. 10
- Využiji této příležitosti a dokoupím další cenné papíry. 15

Výsledný počet bodů:

6. Níže zobrazené modelové scénáře popisují možný stav vaší investice v částce 100 000 Kč po 5 letech.

Který scénář nejlépe vystihuje vaše preference?

- Nejhorší 110 000 Kč; průměrně 116 000 Kč; v nejlepším případě 122 000 Kč. 0
- Nejhorší 100 000 Kč; průměrně 128 000 Kč; v nejlepším případě 141 000 Kč. 5
- Nejhorší 90 000 Kč; průměrně 141 000 Kč; v nejlepším případě 164 000 Kč. 10
- Nejhorší 77 000 Kč; průměrně 164 000 Kč; v nejlepším případě 210 000 Kč. 15

Výsledný počet bodů:

7. Čas pracuje pro vás. Čím déle budou vaše peníze pracovat, tím vyšší výnos můžete očekávat. Jak dlouhý investiční horizont pro své peníze předpokládáte?

- Méně než 5 let. 0
- 5 až 10 let. 5
- Více než 10 let. 10

Výsledný počet bodů:

Celkový počet bodů:

Vyhodnocení

Počet bodů	Výsledný investiční profil
0 až 35	Konzervativní
36 až 95	Vyvážený
96 až 125	Růstový
126 až 145	Dynamický

Příloha: Doporučené složení portfolia v závislosti na investičním profilu klienta ČSOB.

- Klient odmítl vyplnit dotazník.

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Podpis:

Datum:

Jméno poradce:

Podpis poradce:

ČSOB Private Banking

Klíčový plán

Cílem ČSOB Klíčového plánu je vám poradit, jak optimálně rozvrhnout vaše finanční prostředky, abyste dosáhli zajímavého zhodnocení svých úspor a co nejlépe využívali státních podpor a daňových výhod.

Rezerva

– peníze k řešení neočekávaných situací.

- Peníze, které máte kdykoli rychle k dispozici.
- Její výše by neměla klesnout pod šestinásobek měsíčních výdajů vaší domácnosti.

Sny a přání

– peníze, které vydělávají.

- Jsou investovány na střední a delší období.
- Mohou přinést zajímavý zisk.

Zajištění

– peníze pro lepší budoucnost.

- Peníze pro udržení současné životní úrovně v důchodu.
- Doporučujeme pravidelně ukládat alespoň 10 % příjmů.

Vydáno 02/2007

www.csob.cz

Infolinka 800 300 300

Rezerva

Sny a přání

Zajištění

*Jak jednoduše
zhodnotit své peníze*

www.csob.cz

Infolinka 800 300 300

Klíčový plán

Klíčový plán Jednorázové investice

Klient

Vaše jméno a příjmení

Kontakt Váš investiční profil

Vaše cíle a investiční horizonty

Cíl	Investiční horizont	Částka	Poznámky
Rezerva	Velmi krátký		
Sny a přání	Do 1 roku	Částka	Poznámky
	1 až 3 roky		
	3 až 5 let		
	více než 5 let		

Naše doporučení

Rezerva

Doporučený produkt	Doporučená částka	Poznámky

Sny a přání

Doporučený produkt	Doporučená částka	Poznámky

Připojištění k Maximal investu Kč

Klíčový plán Pravidelné investice

Doporučení připravil

Jméno vašeho poradce

Telefon

Nezapomeňte

Na všechny tři pilíře Klíčového plánu

Aktualizovat svůj plán 1x ročně

Datum:

Vaše cíle a investiční horizonty

Cíl	Investiční horizont	Číslo	Poznámky
Zajištění	Dlouhodobé spoření		
Sny a přání	6 a více let	Číslo	Poznámky
	do 6 let		

Naše doporučení

Zajištění

Doporučený produkt	Doporučená číslo	Poznámky

Sny a přání

Doporučený produkt	Doporučená číslo	Poznámky

Pojištění Kč

vážné nemoci

úmrtí

plné invalidity následkem úrazu

plné invalidity následkem nemoci